

Elektronisk skattekort

Forslag til ny ordning

Versjon: 1.0
Dato: 03.02.2012

Innholdsfortegnelse

1	Innledning og sammendrag	5
1.1	Innledning.....	5
1.2	Sammendrag.....	5
1.3	Skatteetatens anbefaling.....	6
2	Bakgrunn	7
2.1	Føringer for arbeidet med ny ordning	7
2.1.1	Forholdet mellom EDAG og elektronisk skattekort.....	7
2.2	Målsetning og bakgrunn for ny ordning.....	8
2.3	Avgrensninger	8
2.4	Definisjoner av begreper som brukes i dette dokumentet	9
3	Gjennomføring av arbeidet med ny ordning	10
4	Overordnet beskrivelse av dagens ordning.....	11
4.1	Innledning.....	11
4.1.1	Generell beskrivelse av ordningen	11
4.1.2	Skattekorttyper	11
4.1.3	Skattemanntallet	12
4.2	Kort beskrivelse av beskatningsprosessen.....	12
4.2.1	Beskatningsprosessen sett fra personlig skattyter	12
4.2.2	Beskatningsprosessen sett fra arbeidsgiver	12
4.2.3	Beskatningsprosessen sett fra Skatteetaten.....	13
4.3	Skattyters rolle.....	13
4.3.1	Kontroll av skattekort.....	13
4.3.2	Endring av skattekort	13
4.3.3	Levering av skattekort	14
4.4	Arbeidsgivers rolle	14
4.4.1	Håndtering av skattekort hos NAV	15
4.5	Skatteetatens rolle.....	15
4.5.1	Tidsmessige utfordringer.....	15
4.5.2	Skatteetatens krav til måloppnåelse på forskuddsområdet	16
4.5.3	Forskuddssystemet	16
5	Erfaringer fra andre land	17
5.1	Danmark – eSkattekort og eIndkomst	17
5.1.1	Historikk.....	17
5.1.2	Kort om den danske ordningen	17
5.1.3	Unntak fra ordningen	18
5.1.4	Utfordringer i starten.....	18
5.1.5	Frikort.....	19
5.1.6	Gevinster	19
5.2	Sverige.....	19
5.2.1	Historikk.....	19
5.2.2	Kort om den svenske ordningen.....	19
5.2.3	Frikort.....	20
6	Beskrivelse av ny ordning for elektronisk skattekort	21
6.1	Innledning.....	21
6.2	Overordnet beskrivelse av ny ordning.....	21
6.3	Behov som bør ivaretas i ny ordning.....	22
6.4	Ny ordning sett fra skattyters ståsted.....	22
6.4.1	Skattyter med tabell- eller prosentkort	23
6.4.2	Skattyter med frikort	23
6.4.3	Skattyter som betaler forskuddsskatt.....	23
6.4.4	Skattyter som søker om skattekort første gang.....	24

6.4.5	Skattyter som innvandrer til Norge	24
6.4.6	Skattyter som skal behandles ved Sentralskattekontoret for utenlandssaker	24
6.4.7	Skattyter som mottar ytelser fra NAV	24
6.4.8	Skattyter med skjermet adresse	25
6.4.9	Andre grupper skattytere	25
6.5	Ordningen sett fra arbeidsgiver	25
6.5.1	Eksempler på ulike løsninger for arbeidsgivere	26
6.6	Leverandører av lønssystemer	28
6.7	Ordningen sett fra Skatteetaten	28
6.7.1	Fra manuelle til automatiserte rutiner	28
6.7.2	Distribusjonsregister	29
6.7.3	Distribusjon av skattetreksmeldingen – digitalt førstevalg	30
6.7.4	Skatteopplysningen og veiledningstjenesten	30
6.7.5	Informasjon til publikum, serviceerklæring etc	30
6.7.6	Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA)	30
6.7.7	Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU)	31
6.7.8	Skatteoppkrever	31
6.8	Overordnet beskrivelse av den tekniske løsningen	32
6.8.1	Hovedutskrivningen i forkant av inntektsåret	32
6.8.2	Unntak ved hovedutskrivningen	33
6.8.3	Endring av skattekort gjennom året	34
6.8.4	Ny ansatt	35
6.8.5	Arbeidstakere med frikort	36
6.8.6	Arbeidstakere med utbetalinger fra NAV	36
6.9	Detaljert om de enkelte løsningselementene	36
6.9.1	Ustede skattekort og skattetreksmeldinger	36
6.9.2	Skattekortdatabasen	36
6.9.3	Distribusjonsregister	37
6.9.4	Be om skattekort fra lønssystem	37
6.9.5	Be om skattekort direkte i Altinn	37
6.9.6	Behandle skattekortforespørsler fra arbeidsgiver	37
6.9.7	Motta skattekort	38
6.9.8	Ustede endrede skattekort og tilhørende skattetreksmeldinger	38
6.9.9	Formidle endrede skattekort	38
6.10	Personvern og sikkerhet	38
6.10.1	Personvern	38
6.10.2	Sikkerhet i tjenestene til skattyter	40
6.10.3	Sikkerhet i tjenestene til arbeidsgiver	41
7	Juridisk vurdering av elektronisk skattekort	41
7.1	Innledning	41
7.2	Rettslig regulering	41
7.3	Utskriving av skattekort	42
7.3.1	Gjeldende rett	42
7.3.2	Arbeidsgruppens vurderinger og forslag	42
7.4	Skattyters plikt til å levere skattekort til arbeidsgiver	42
7.4.1	Gjeldende rett	42
7.4.2	Arbeidsgruppens vurderinger og forslag	43
7.5	Skattekorttyper	43
7.5.1	Gjeldende rett	43
7.5.2	Arbeidsgruppens vurderinger og forslag	43
7.6	Skattyters innsynsrett i skattekortopplysninger	44
7.6.1	Gjeldende rett	44
7.6.2	Arbeidsgruppens vurderinger og forslag	44
7.7	Arbeidsgivers forhold	45
7.7.1	Gjeldende rett	45
7.7.2	Arbeidsgruppens vurderinger og forslag	45

7.8	Begrepstilpasninger	46
7.8.1	Generelt	46
7.8.2	Arbeidsgruppens vurderinger og forslag	47
8	Overgang til ny ordning	48
8.1	Førstegangs etablering - perioden 2012 - 2014	48
8.2	Påfølgende perioder – fra inntektsåret 2015.....	49
8.2.1	Nye muligheter etter innføring av EDAG	50
9	Konsekvensutredning	51
9.1	Innledning.....	51
9.2	Konsekvenser for skattyter	51
9.3	Konsekvenser for arbeidsgiver	52
9.4	Konsekvenser for leverandører av lønnssystemer	52
9.5	Konsekvenser for Skatteetaten	53
9.6	Samfunnsmessig påvirkning.....	53
	Vedlegg 1	54
	Forslag til lov- og forskriftsendringer	54

1 Innledning og sammendrag

1.1 Innledning

Skatteetaten legger med dette frem forslag til innføring av en ny ordning for elektronisk skattekort som skal erstatte dagens ordning med skattekort på papir. Forslaget har sammenheng med satsningen på elektroniske tjenester og elektronisk kommunikasjon mellom næringslivet og det offentlige.

Denne rapporten er laget for at Skatteetaten og Finansdepartementet skal kunne bruke den til å innhente synspunkter fra alle parter som – i tillegg til Skatteetaten - blir berørt av den nye ordningen:

Skattytere

Arbeidsgivere og andre som utbetaler trekkpliktige ytelser

Regnskapsførere og revisorer

Leverandører av lønssystemer

Lønnssentraler

Interesseorganisasjoner for skattytere, arbeidsgivere, regnskapsførere og revisorer (eksempelvis Skattebetalerforeningen, NHO, HSH, NARF, Revisorforeningen)

Rapporten har følgende innhold:

Kap 1: Innledning og sammendrag (dette kapittel)

Kap 2: Bakgrunn og føringer for elektronisk skattekort

Kap 3: Gjennomføring av arbeidet med ny ordning

Kap 4: Kort omtale av dagens ordning for skattekort

Kap 5: Erfaringer med tilsvarende ordninger fra Danmark og Sverige

Kap 6: Forslag til ny ordning og hvordan denne er foreslått utformet

Kap 7: Juridisk vurdering av elektronisk skattekort

Kap 8: Forslag til overgang til ny ordning

Kap 9: Vurdering av konsekvenser som følger av foreslått ordning

Vedlegg 1: Forslag til lov- og forskriftsendringer

1.2 Sammendrag

Ny ordning for elektronisk skattekort skal legge til rette for å imøtekomme regjeringens målsetninger om forenklinger for næringslivet og digitalt førstevalg. Den har som formål å effektivisere dagens rutiner for distribusjon av skattekort på en måte som gir forenkling for både arbeidsgiver, skattyter og Skatteetaten.

Skatteetaten har over tid fått signaler om at gjeldende rutiner for skattekort oppleves som tungvint av både skattytere og arbeidsgivere. De ønsker seg en ny ordning som i større grad tar i bruk elektroniske tjenester til erstatning for dagens manuelle rutiner.

For å nå målet om forenkling har det vært vurdert som naturlig å ta utgangspunkt i dagens frivillige ordning for maskinell overføring av skattekortinformasjon fra Skatteetaten til arbeidsgiver, videreutvikle

denne og foreta tilpasninger i regelverket. Denne tilnærmingen er blitt bekreftet gjennom brukerundersøkelser hos blant annet skattytere og arbeidsgivere.

Hovedtrekkene i den nye ordningen er at skattekortet innhentes av arbeidsgiver direkte fra Skatteetaten. Arbeidsgiverne skal med andre ord forholde seg til Skatteetaten for å få tilgang til skattekort for sine ansatte, både i forbindelse med den årlige hovedutskrivningen og for å få kjennskap til endringer gjennom året. Som en følge av endringen skal skattyter ikke lenger levere skattekort til sin(e) arbeidsgiver(e).

I stedet for skattekort vil skattyter motta en ”Melding om skattetrekk” fra Skatteetaten med informasjon om skattetrekk, beregningsgrunnlag og annen informasjon som vil være tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om skattetrekket er riktig fastsatt. Skattyter vil også kunne innhente informasjon om hvilke arbeidsgivere som har hentet inn skattekort.

Som en konsekvens av dette blir det en endring av ansvarsforholdene fra slik vi kjenner dem i dagens ordning; Skatteetaten må i ny ordning sikre at arbeidsgiver til en hver tid enkelt kan få tilgang til riktig skattekort for sine ansatte. Arbeidsgiver får ansvar for å hente inn skattekort. Skattyter holdes informert, og går på mange måter fra å være en distributør til observatør. Skattyter må kontrollere at Skatteetaten har lagt korrekte forutsetninger til grunn for beregning av skattetrekket, og i enkelte tilfeller også at bi-arbeidsgiver trekker riktig.

Den nye elektroniske ordningen krever endringer i regelverket. Disse regelendringene vil i første rekke omfatte arbeidsgivers nye plikter og ansvar. Det må videre foretas enkelte presiseringer og justeringer av gjeldende regelverk når det gjelder distribusjonsmåten av skattekort og overgangen fra papirbaserte skattekort til elektroniske skattekort. I vurderinger av personvernet er det sett hen til gjeldende regelverk i personvernloven.

Skatteetaten anbefaler at ordningen iverksettes fra årsskiftet 2013 – 2014 (forskuddstrekk for 2014). Inntektsåret 2013 vil være et overgangsår, hvor arbeidsgivere og fagsystemleverandører frivillig kan ta i bruk den nye løsningen for innhenting av skattekort. Skattyter vil motta skattekort på vanlig måte, og dette kan eventuelt benyttes av arbeidsgivere som ikke har lagt om sine rutiner.

Etter Skatteetatens vurderinger vil den nye ordningen være en forenkling for skattytere og arbeidsgivere, spesielt arbeidsgivere med mange ansatte. For virksomheter med svært få ansatte utgjør håndtering av skattekort naturlig nok en liten del av de samlede byrder overfor det offentlige og endringer antas å ikke gi merkbare konsekvenser. Samtidig vil overgangen til ny ordning medføre en omstilling / overgangskostnad for alle parter. Skattytere, arbeidsgivere og de som bistår dem vil måtte tilpasse seg nye regler og rutiner, mens leverandører av lønssystemer vil måtte gjøre tilpasninger i sine systemer.

Skatteetatens oppfatning er at brukervennlige og gode ordninger inngir tillit hos skattyter, øker motivasjonen for å handle riktig og kan bidra til et bedre omdømme for etaten. For Skatteetaten er det derfor viktig å møte publikums forventninger til en mer effektiv distribusjon av skattekort, og å kunne tilby tjenester som er mer i tråd med etatens elektroniske tjenester på andre områder. Ny ordning gir i seg selv liten reduksjon av kostnader for Skatteetaten på kort sikt, tvert i mot vil nye tjenester og hensynet til personvern kunne gi økte forvaltningskostnader. Samtidig vil ordningen på sikt kunne gi besparelser i form av reduserte tryknings- og distribusjonskostnader ved at det legges til rette for elektronisk distribusjon istedenfor – og ikke i tillegg til – distribusjon på papir.

1.3 Skatteetatens anbefaling

Skatteetaten anbefaler at ny ordning for elektronisk skattekort blir innført som foreslått i denne rapporten og at det gjøres nødvendige endringer i skattebetalingsloven med tilhørende forskrifter.

2 Bakgrunn

2.1 Føringer for arbeidet med ny ordning

Regjeringen legger stor vekt på forenklinger for næringslivet. Det vises til regjeringens politikk for videreutvikling av offentlig sektor, bl.a. målsetningen om at forvaltningen skal utnytte elektroniske kanaler for å oppnå bedre kommunikasjon med brukerne, og målsetningene om forenkling/reduksjon av næringslivets kostnader ved kommunikasjon med det offentlige. I tillegg kommer regjeringens målsetning om digitalt førstevalg¹.

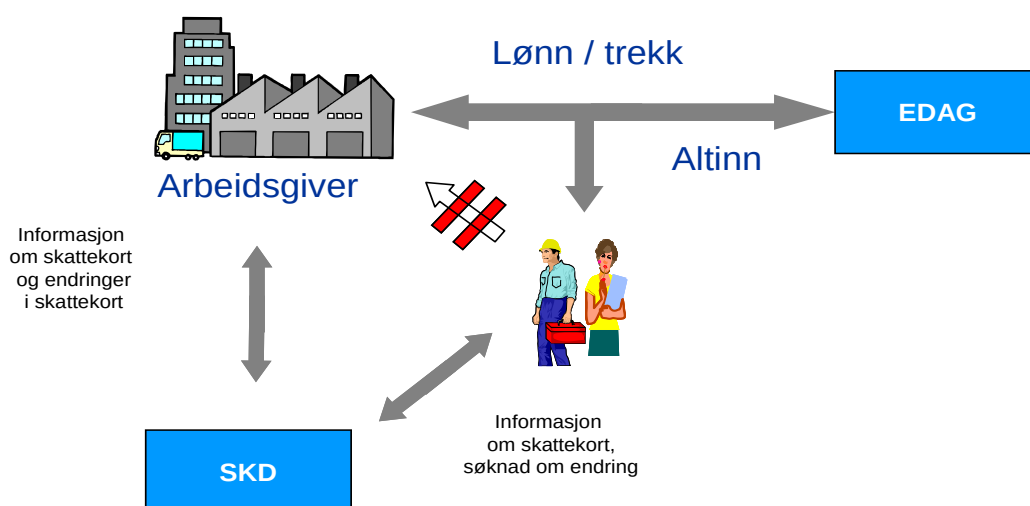
Arbeidet er også forankret i Skatteetatens strategier for perioden 2010-2015, blant annet ”brukervennlig offentlig sektor”.

Forslag til ny ordning for elektronisk skattekort inngår som ett av tre tiltak der Skatteetaten har fokus på videreutvikling og forenkling av kommunikasjonen med næringslivet. De andre to tiltakene er modernisering av grunnlagsdata (MAG) og elektronisk dialog med arbeidsgivere (EDAG).

2.1.1 Forholdet mellom EDAG og elektronisk skattekort

EDAG har som mål å etablere en ny felles ordning for arbeidsgivers rapportering til og kommunikasjon med Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og Statistisk sentralbyrå (SSB) angående ansettelser, lønn og trekk. I dag rapporterer arbeidsgivere til dels overlappende opplysninger separat til de tre etatene, og til ulike tidspunkt. EDAG har til hensikt å samle alle opplysningene i en samlet oppgave som innrapporteres i takt med arbeidsgiveres prosesser.

Forholdet mellom ordningene for EDAG og elektronisk skattekort er beskrevet på overordnet nivå i ”EDAG – Elektronisk Dialog med Arbeidsgivere, Rapport fra arbeidsgruppen²”. Rapporten skisserer her en ny rutine for elektronisk skattekort. I rapporten er det lagt til grunn at en slik rutine innføres uavhengig av EDAG, og at den allerede er innført før EDAG innføres.

¹ jfr. St.meld. nr. 19(2008-2009), Ei forvaltning for demokrati og fellesskap og Statens kommunikasjonspolitikk (2009)

² http://www.regjeringen.no/pages/15962384/Arbeidsgrupperapport_EDAG_swn.pdf

Figur 2-1: Skisse av informasjonsflyt med elektronisk skattekort, hentet fra EDAG rapporten

Videre står det i forstudierapporten at:

Arbeidsgruppens vurdering er at innføring av elektronisk skattekort før innføring av EDAG, vil bidra til å redusere risikoen i innføringsløpet for EDAG. Dette fordi elektronisk skattekort i seg selv er en viktig forenkling for både arbeidsgiver og inntektsmottaker. Erfaringer fra Danmark indikerer dessuten at elektronisk skattekort vil bidra til at en økt andel av arbeidsgivere vil benytte elektroniske tjenester på lønnsområdet allerede før innføringen av EDAG. Samtidig vil det bidra til å forenkle overgangen, fordi de nye rutinene for skattekort vil være etablert allerede før EDAG innføres.

Forslaget til ny ordning for elektronisk skattekort ivaretar de behov som er gitt i EDAG rapporten.

EDAG vil gi nye muligheter for å videreutvikle og forbedre løsninger for forskudd og elektronisk skattekort. Man vil bl.a. kunne få mer oppdaterte opplysninger som grunnlag for beregning av skattetrekket.

2.2 Målsetning og bakgrunn for ny ordning

Ny ordning for elektronisk skattekort skal legge til rette for å nå regjeringens målsetninger om forenklinger for næringslivet og digitalt førstevalg. Den har som formål å effektivisere dagens rutiner på en måte som medfører forenkling for arbeidsgiver, skattyter og Skatteetaten.

Skatteetaten har over tid fått signaler om at gjeldende rutiner for levering av skattekort fra skattyter til arbeidsgiver oppleves som unødvendig og tungvint av både skattytere og arbeidsgivere. Ved den årlige utsendingen av skattekort kommer det hver gang spørsmål fra begge grupper om behovet for levering av skattekortet på papir.

Det er særlig virksomheter med mange ansatte som opplever dagens rutiner som både ressurskrevende og meningsløse. Skatteetaten er kjent med at enkelte arbeidsgivere har sluttet å sjekke om de ansatte leverer skattekort, eventuelt sluttet å innhente skattekort, fordi de benytter seg av muligheten til å innhente skattekortene maskinelt ved overgangen til nytt inntektsår. Alle endringer gjennom året må arbeidsgiver likevel håndtere manuelt.

Tiden er derfor moden for en ny ordning som er mer i tråd med brukernes forventninger, og som i større grad benytter elektroniske tjenester til erstatning for dagens manuelle rutiner.

For å nå målet om forenkling har det vært vurdert som naturlig å videreutvikle og forbedre dagens frivillige ordning for maskinell overføring av skattekortinformasjon fra Skatteetaten til arbeidsgiver. Denne tilnærmingen er blitt bekreftet gjennom brukerundersøkelser hos blant annet skattytere og arbeidsgivere. Mange arbeidsgiverne bruker i dag denne ordningen i forbindelse med den årlige hovedutskrivningen av skattekort.

2.3 Avgrensninger

Foreslått ordning for elektronisk skattekort innebærer en ny distribusjonsmåte for opplysninger om forskuddstrekk. Det skal ikke foretas endringer i selve forskuddssystemet (system som beregner forskuddstrekk og generer skattekort).

Ny ordning legger til rette for elektronisk distribusjon av informasjon også til skattyter. Elektronisk distribusjon til erstatning for distribusjon på papir krever imidlertid at løsninger og regelverk i større grad tilpasses digitalt førstevalg.

2.4 Definisjoner av begreper som brukes i dette dokumentet

Arbeidsgiver:

I dette dokumentet er det definisjonen i skattebetalingsloven § 4-1 første ledd bokstav c, som legges til grunn: *”Den som selv eller gjennom fullmektig utbetaler lønn eller annen godtgjørelse som det skal foretas forskuddstrekk eller utleggstrekk i.”*

Skattyter:

I dette dokumentet er det definisjonen i skattebetalingsloven § 4-1 første ledd bokstav b, som legges til grunn: *”Enhver skattyter, herunder konkurs- og administrasjonsbo for slike skattytere, som ikke faller inn under bokstav a. Dødsbo likestilles med personlig skattyter...”*

Arbeidsforhold:

Relasjon mellom en arbeidsgiver og en skattyter i henhold til definisjonene over.

Ansatt:

Brukes om skattyter i et arbeidsforhold i henhold til definisjonen over.

3 Gjennomføring av arbeidet med ny ordning

Forslaget er utarbeidet i regi av et forprosjekt som har pågått i perioden april – desember 2011. Forprosjektet har hatt som mandat å utarbeide denne rapporten samt nødvendig beslutningsunderlag for gjennomføring av et hovedprosjekt.

I arbeidet med å utforme forslag til ny ordning som beskrevet i kapittel 6 og 7 har det vært lagt vekt på å involvere viktige eksterne interessenter i så stor grad som mulig. Formålet med dette har vært å få mer kunnskap om og å kartlegge behovene til de som skal ta ny ordning i bruk. Å kunne møte disse behovene anser vi for å være en viktig forutsetning for å nå målsetningene som er satt for ordningen.

Følgende aktører har bidratt inn i utredning av ny ordning gjennom intervjuer og møter:

Skattytere: brukertesting og intervjuer

Arbeidsgivere: intervjuer med store og mellomstore virksomheter

Leverandører av lønnssystemer: møter og informasjonsaktiviteter

Regnskapsførere og revisorer: intervjuer – disse dekker i stor grad også små virksomheter

NARF, Revisorforeningen, Skattebetalerforeningen: presentasjoner

4 Overordnet beskrivelse av dagens ordning

4.1 Innledning

Forskuddsordningen, som i hovedsak er basert på skattekort, er et viktig element i det norske skattesystemet. Den sikrer at det offentlige tilføres betydelige inntekter på en effektiv måte.

For inntektsåret 2010 ble det trukket og innbetalt i alt 340 milliarder i forskuddstrekk fra arbeidegiverne. Beløpet ble avregnet mot 3,7 millioner.

Ved den sentrale forskuddsutskrivingen for inntektsåret 2010 ble det skrevet ut 3 529 087 skattekort. I løpet av året ble det ytterligere produsert 963 262 (endrede og nye) skattekort.

Etter innføring av forhåndsutfylt selvangivelse med foreløpig skatteberegning, stille aksept og utlegg i juni, har sannsynligvis et korrekt skattekort fått en større betydning for dialogen mellom Skatteetaten og den enkelte skattyter. Godt samsvar mellom trukket skatt og utlignet skatt vil i neste omgang føre til færre henvendelser til Skatteetaten.

4.1.1 Generell beskrivelse av ordningen

Skatt av lønnsinntekt mv skal betales ved at arbeidsgiveren foretar forskuddstrekk i utbetalt lønn og annen godtgjørelse for arbeid samt i pensjoner og lignende ytelser.

Den som utbetaler lønn og andre trekkpliktige ytelser skal beregne forskuddstrekket på grunnlag av et skattekort som skattyteren legger fram. Skattekortet er skrevet ut av Skatteetaten og sendt skattyteren.

Når Skatteetaten skriver ut skattekort er det flere faktorer som må tas i betraktning. Først og fremst må det tas hensyn til de skatte- og avgiftssatser som vedtas i forbindelse med statsbudsjettet i året før inntektsåret. Videre tas det hensyn til skattyterens forventede inntekts- og formuesforhold basert på siste ligning eller siste endring av skattekort.

4.1.2 Skattekorttyper

For å sikre best mulig samsvar skal det fortrinnsvis brukes **tabellkort**. Av den trekktabell som er angitt på skattekortet, kan arbeidsgiveren direkte lese av det beløpet som skal trekkes for den aktuelle periode. Ved beregning av trekkbeløpene i tabellen er det tatt utgangspunkt i ulike årsinntekter som svarer til utbetalingen i vedkommende periode. Trekkbeløpet for perioden fremkommer ved å dele skatten for hele året med antall trekkpliktige utbetalingsperioder. Ved beregning av skatten for hele året er det tatt hensyn til gjeldende satser, fribeløp og minstefradrag mv. Det lages også trekktabeller der det er innarbeidet inntektsfradrag og tillegg utover de faste fradragene. Dette gjør det mulig å benytte tabellkort for skattytere med fradrag utover minstefradraget, og for skattytere som har inntekter som ikke er trekkpliktige, f eks renteinntekter. Det er ulike trekktabeller for ulike avregningsperioder for lønnen.

Bare en arbeidsgiver kan til en hver tid trekke etter tabell. Dersom to arbeidsgivere trekker etter tabell for samme periode, vil konsekvensen være at skatten blir trukket på grunnlag av dobbelt sett med fribeløp, minstefradrag mv. Resultatet vil være at skattyteren får restskatt når forskuddstrekket avregnes mot utlignet skatt på skatteoppgjøret.

Når tabelltrekk vil føre til dårlig samsvar mellom trukket og forventet utlignet skatt, blir det skrevet ut **prosentkort**. Prosentkortet er i første rekke aktuelt for skattytere som bare har inntekt en del av året, eller som har så store inntektsfradrag eller – tillegg at de ikke kan fanges opp av trekktabellsystemet. Fastsettelse av prosenttrekk er mer krevende for Skatteetaten som da må anslå forventet inntektsendring i

tillegg til hvilke inntekts- og fradragposter en skattyter kan ventes å få i løpet av det kommende inntektsåret. Risiko for mindre samsvar mellom trukket og utlignet skatt blir dermed større.

Når en skattyter åpenbart ikke vil komme til å ha så stor inntekt at den ikke vil føre til utlignet skatt eller avgift, kan Skatteetaten frita skattyteren for forskuddstrekk. I slike tilfeller blir det skrevet ut **frikort** eller **frikort med beløpsgrense**. Frikort er skattekort med påtegning om at skattyteren er fritatt forskuddstrekk, mens frikort med beløpsgrense er skattekort med påtegning om at skattyteren er fritatt for forskuddstrekk inntil beløpsgrensen.

4.1.3 Skattemanntallet

Skattemanntallet skal inneholde alle skattytere med skattemessig tilknytning til en eller flere kommuner i Norge. Det finnes et skattemanntall for hvert inntektsår, og nytt skattemanntall opprettes ca. 15. november året før inntektsåret. Grunnlaget er folkeregisteret, inneværende års skattemanntall og forhånds-registreringer for kommende inntektsår.

I skattemanntallet blir skattyterne kategorisert ut i fra skattemessig tilknytning til Norge. Ved hjelp av koder kan man identifisere hvem som er vurdert som bosatt, ut- og innvandret osv. Dette er informasjon som har betydning for forskuddsutskrivningen, og som blant annet blir benyttet for å avgjøre om det skal utstedes skattekort eller ikke.

4.2 Kort beskrivelse av beskatningsprosessen

4.2.1 Beskatningsprosessen sett fra personlig skattyter

For skattyter startet det med at han/hun mot slutten av forrige år mottok skattekort som ble levert til arbeidsgiver. Ut fra dette vil arbeidsgiver gjennom hele inntektsåret foreta forskuddstrekk som innbetales til skatteoppkrever. Dette registreres som arbeidsgivers samlede innbetaling av forskuddstrekk for virksomheten. Skattyter mottar lønnsslipp ved hver avlønning, og en lønns- og trekkoppgave ved utgangen av året.

På vårparten året etter mottar skattyter forhåndsutfylt selvangivelse. Innen en gitt tidsfrist skal skattyter ha kontrollert om selvangivelsen er korrekt og fullstendig. Dersom dette ikke er tilfelle, korrigerer og sender skattyter selvangivelsen til Skatteetaten.

Etter noen uker mottar skattyter et skatteoppgjør. Ut fra dette foretas det en skatteavregning som enten betyr at skattyter får penger (til gode på skatten) eller må betale penger til skatteoppkreveren (restskatt)

4.2.2 Beskatningsprosessen sett fra arbeidsgiver

Arbeidsgiver har i løpet av inntektsåret holdt tilbake forskuddstrekk ved hver trekkpliktig utbetaling som er foretatt. Forskuddstrekket er basert på opplysninger om trekkprosent eller tabellnummer på skattekortet som den ansatte har mottatt fra Skatteetaten. Arbeidsgiver har satt samlet trekk for virksomheten inn på særskilt skattetrekkskonto og overført til skatteoppkreveren annen hver måned. Trekkpliktige utbetalinger og forskuddstrekk skal fortløpende bokføres i arbeidsgivers regnskap. Etter inntektsårets utgang sender arbeidsgiver en spesifikasjon til skatteoppkrever hvor det trukne og innbetalte forskuddstrekket er spesifisert på hver enkelt ansatt (trekkdelen av Lønns- og trekkoppgaven). Det sendes også en spesifikasjon over en rekke skattemessige transaksjoner mellom arbeidsgiver og den ansatte til likningsmyndighetene (lønnsdelen av Lønns- og trekkoppgaven).

4.2.3 Beskatningsprosessen sett fra Skatteetaten

Forskuddssystemet har beregnet forskudd og sendt skattekort til skattyter i desember i året forut for inntektsåret. Nye eller endrede skattekort er beregnet og oversendt skattyter gjennom inntektsåret. Skatteavregningssystemet har registrert innbetalt forskudd fra arbeidsgiver gjennom inntektsåret. Etter utgangen av inntektsåret sender arbeidsgiver inn en spesifikasjon av innbetalt forskudd, fordelt på den enkelte ansatte (trekkdelen av Lønns- og trekkoppgaven).

Basert på grunnlagsdata (blant annet lønnsdelen av Lønns- og trekkoppgave) og en del data fra fjorårets likning, produserer system for likning dataunderlaget for den forhåndsfylte selvangivelsen. Dette dataunderlaget danner grunnlag for selvangivelsen.

Skattyter kontrollerer selvangivelsen og gir evt. melding til Skatteetaten om endringer eller tilføyelser. Basert på tilgjengelige grunnlagsdata og skattyters selvangivelse gjennomføres det likning og skattyter mottar skatteoppgjør.

4.3 Skattyters rolle

Skatteopplysningen loggfører alle henvendelser fra publikum med tanke på analyse. Det foreligger imidlertid ikke noe godt grunnlag for å avdekke hva skattyter opplever som utfordrende i forhold til skattekortet. Det er heller ikke gjennomført noen analyse av årsaken til henvendelser om skattekort til skattekontorene. Tar man utgangspunkt i hva som kommer fram i media, ligger nok den største utfordring for skattyter i å finne informasjon om skattekortet og få veiledning ved behov om endring av skattekort.

En annen utfordring er at kvaliteten på skattekortet ikke er gitt før etter inntektsårets utgang. Skattyter kan i god tro la seg trekke etter et skattekort som tilsynelatende ser korrekt ut, for så å få presentert en restskatt når den forhåndsfylte selvangivelsen er produsert.

4.3.1 Kontroll av skattekort

Skattekortet bygger i stor grad på antakelser og prognoser om den økonomiske utviklingen både på makro- og skattyternivå. Det sier seg derfor selv at det ikke er satt noen formelle krav til skattekortets korrekthet. Det er imidlertid skattyter som er ansvarlig for å betale den skatten som til slutt blir utlignet, og det bør derfor være i skattyters interesse at forskuddstrekket er korrekt. Det er også skattyter som er den mest nærliggende til å vurdere om de forutsetninger som er lagt til grunn ved beregning av skattekortet, er realistiske.

På skattekortet blir antatt månedslønn samt trekk på denne presentert for skattyter. Som vedlegg til skattekortet mottar skattyter en oversikt over de inntekts-, fradrag-, formues- og gjeldsposter som Skatteetaten har lagt til grunn ved beregning av skattekortet. På bakgrunn av disse opplysningene vil skattyter ha mulighet til å vurdere om skattekortet er beregnet på realistisk grunnlag. Ved større omlegginger av skattereglene vil det også være mulig å orientere om dette i vedlegg til skattekortet.

4.3.2 Endring av skattekort

Dersom skattyter ser at det mottatte skattekortet er beregnet på feil grunnlag, eller dersom de forutsetninger som lå til grunn for skattekortet er betydelig endret, kan skattyter be om å få endret skattekortet. Ved endring av skattekort i løpet av året, må skattyter, i tillegg til å opplyse om korrekte inntektsopplysninger mv på årsbasis, gi opplysninger om trekkpliktig inntekt og trukket skatt fram til endringstidspunktet.

Skattyter kan alternativt be arbeidsgiver om å foreta høyere forskuddstrekk enn det skattekortet skulle tilsi.

4.3.3 Levering av skattekort

Skattyter må levere del 1 av skattekortet til sin arbeidsgiver. Har han flere arbeidsgivere, skal del 1 leveres til hovedarbeidsgiver, mens biarbeidsgivere skal ha framlagt del 2. Dersom skattyter ber om det, skal arbeidsgiver trekke skatt med et høyere beløp enn det skattekortet skulle tilsi. Det er imidlertid ikke anledning til å foreta lavere trekk enn det som går fram av skattekortet.

Dersom skattekort ikke blir levert, er arbeidsgiver pålagt å trekke 50 prosent dersom trekkgrunnlaget er lønn mv og 30 prosent dersom trekkgrunnlaget er pensjoner mv.

4.4 Arbeidsgivers rolle

Arbeidsgiver må administrere mottak og evt. tilbakelevering av skattekortene for sine ansatte.

Når skattyter leverer del 1 eller del 2 til arbeidsgiveren er skattekortet lagt frem. Det er også lagt frem når arbeidsgiver har sett del 2 og notert de nødvendige opplysningene. Det samme gjelder når skattekortet er sendt arbeidsgiver direkte fra skattekontoret.

Når skattekort ikke er fremlagt fordi det ikke er skrevet ut noe skattekort for skattyteren, skal arbeidsgiveren trekke med den lovbestemte satsen på 50 / 30 prosent.

Har arbeidsgiver mottatt skattekortopplysningene maskinelt kan han ikke korrigere forskuddstrekket til 50 prosent på grunnlag av at skattyter ikke har levert skattekortet.

Når skattekort for det nye året ikke er levert, og arbeidsgiveren heller ikke på annen måte har fått de opplysninger som fremgår av skattekortet, skal forskuddstrekk i januar gjennomføres etter det skattekortet som skattyteren har lagt frem for eller levert til arbeidsgiveren året før.

Dersom skattyter ber om det, skal arbeidsgiver trekke skatt med et høyere beløp enn det skattekortet skulle tilsi. Det er tilstrekkelig at skattyteren muntlig reiser krav om høyere forskuddstrekk, men arbeidsgiveren må kunne kreve å få kravet skriftlig, for senere å kunne vise at han ikke har gjort feil ved trekkberegningen.

Arbeidsgivere med lønssystemer kan benytte Skatteetatens elektroniske tjeneste for maskinell skattekortoverføring. En fil med fødselsnumre overføres til Skattedirektoratet, som returnerer filen med tilførte skattekortopplysninger pr fødselsnummer. Opplysningene kan enkelt lastes inn i lønssystemet og arbeidsgiver slipper å taste inn skattekortopplysninger på hver enkelt ansatt manuelt.

Del 1 av skattekortet skal ligge hos arbeidsgiveren. Det skal leveres tilbake til skattyter når arbeidsforholdet opphører i trekkåret og siste trekkberegning er foretatt. Det samme gjelder når skattyter skriftlig krever kortet tilbake i trekkåret. Del 2 av skattekortet skal leveres tilbake til skattyter så snart arbeidsgiveren har gjort de nødvendige notater. Arbeidsgiveren kan beholde del 2 når skattyter samtykker i det. Skattekort som arbeidsgiveren har ved utgangen av trekkåret, skal han oppbevare videre i minst 1 år.

Hvis skattyteren i løpet av trekkåret begynner hos en ny arbeidsgiver før han har fått sluttoppgjør fra den forrige, kan han ha bruk for å få del 1 av skattekort utlevert straks, så han kan gi det til den nye arbeidsgiveren i god tid før han får lønn der. Det kan også tenkes at skattyteren får ny hovedarbeidsgiver uten å slutte hos den gamle. Har skattyteren fått tabellkort, kan han ha interesse av å flytte dette over til den nye hovedarbeidsgiveren, slik at han får tabelltrekk der og prosenttrekk hos den gamle. – I slike tilfeller må skattyteren be den tidligere arbeidsgiveren om å få hoveddelen tilbake på dokumenterbar måte. Også slike krav om utlevering av skattekort bør arbeidsgiveren oppbevare i minst 1 år.

Før arbeidsgiveren gir fra seg et tabellkort, skal han gi kortet påskrift om opptjeningstiden for godtgjørelse som han har trukket i etter tabell. Ved påskriften skal også feriefravær regnes med. Opptjeningsstid før tabellkortet blir utlevert, kan føres på selv om godtgjørelsen ikke er utbetalt når kortet blir utlevert. Etter at tabellkortet er utlevert, kan arbeidsgiveren bare trekke etter tabell i godtgjørelse for tidsrom som han har ført på kortet. Før utleveringen skal arbeidsgiveren notere seg utleveringsdagen og den opptjeningsstid han har ført på kortet. Påskrift på skattekort mv. skal hindre at skattyter blir trukket etter tabell hos flere arbeidsgivere i godtgjørelse for det samme tidsrommet.

Før arbeidsgiveren gir et mottatt eller fremlagt prosentkort fra seg, skal han gi kortet påtegning om at han har sett det. Kommer arbeidsgiverens notater vekk etter at kortet er utlevert, kan han kreve det lagt fram på nytt.

Hvis arbeidsgiveren får frikort med beløpsgrense, gjelder fritakingen for all lønn eller godtgjørelse som arbeidsgiveren – etter at han har mottatt skattekortet – utbetaler til skattyter, inntil han i alt har utbetalt det fritatte beløpet. All lønn eller godtgjørelse som arbeidsgiveren lar være å foreta forskuddstrekk i etter denne bestemmelsen, skal han føre på skattekortet før det utleveres.

4.4.1 Håndtering av skattekort hos NAV

NAV får overført alle opplysninger om skattekort som blir produsert ved den årlige forskuddsutskrivningen. Gjennom inntektsåret mottar de daglige oppdateringer om alle skattekortendringer. NAV har med andre ord tilgang til oppdaterte skattekortopplysninger på hele landets skattytermasse til en hver tid.

Når NAV skal utbetale ytelser, benytter de opplysninger fra skattekortets del 1 dersom det utbetales 100 % stønad, for delvis stønad brukes opplysninger fra del 2. For dagpenger, arbeidsavklaringspenger og individstønad benyttes den delen som har vært brukt før, uavhengig av hel eller delvis stønad. Ved overgang fra arbeidsinntekt til NAV-ytelse i løpet av inntektsåret, kan det i visse tilfeller medføre at del 2 blir benyttet. Mottaker av ytelse som mener at NAV benytter feil del av skattekortet og som ønsker å få endret på dette, må sende skriftlig melding til NAV.

4.5 Skatteetatens rolle

4.5.1 Tidsmessige utfordringer

Forskuddsutskrivingen skal bygge på Stortingets skattevedtak for det kommende år. Forslag til skattevedtak samt andre endringer i skattelovgivningen blir lagt fram for Stortinget sammen med resten av statsbudsjettet i oktober. Dette vedtaket fattes før inntektsårets begynnelse for at det skal være gyldig, og blir som regel fattet i løpet av perioden ultimo november - medio desember. Skattyteren skal svare skatt til den kommune han var bosatt pr 1. november i året forut for inntektsåret, jfr. skatteloven § 3-1, andre ledd. Dette er de lovmessige tidsrammer som legger føringer for forskuddsutskrivingen. I tillegg kommer tid til systemendringer og testing mv som følge av endringer lovverk, trykking, pakking og distribusjon.

Skattekortet bør være skattyter i hende i god tid før jul. Dette for å sikre at skattyter får tid til å sette seg inn i grunnlaget for skattekortet, evt. rette henvendelse til Skatteetaten for avklaringer, endringer osv før skattyter må levere skattekortet til arbeidsgiver i tide slik at skattekortet kan legges til grunn for forskuddstrekk ved første lønnsutbetaling i inntektsåret.

4.5.2 Skatteetatens krav til måloppnåelse på forskuddsområdet

Det viktigste kravet til måloppnåelse er sannsynligvis at forskuddsutskrivningen er gjennomført i rett tid, slik at alle skattekort er kommet til mottakerne før jul.

For å gi et bilde av kvaliteten på den sentrale forskuddsutskrivningen, er det satt som krav at avregnet forskuddstrekk skal ligge mellom 98 og 102 prosent av uliknet skatt.

4.5.3 Forskuddssystemet

Forskuddsutskrivningen innebærer at store mengder data skal sammenstilles, til dels kompliserte beregninger skal foretas i et stort volum, og store mengder data skal distribueres til ulike mottakere i løpet av et forholdsvis kort tidsrom.

Forskuddsutskrivningen bygger på en rekke kilder. For det første skal forskuddet beregnes på grunnlag av de skatteregler og – satser mv som vil være gjeldende for det nye inntektsåret. Dette er opplysninger som vanligvis er enkle å legge til grunn, men det kan være utfordringer knyttet til lovendringer som medfører endring i skattegrunnlagene osv.

Neste kilde er siste kjente ligning. Her finnes individuelle opplysninger om hver enkelt skattyters inntekts- og formuesforhold. Til tross for at disse opplysningene vil være to år gamle i forhold til det året skattekortet skal gjelde for, er dette som regel de ferskeste opplysningene Skatteetaten har tilgang til. Unntak gjelder for de skattytere som i løpet av siste inntektsår har gitt nye opplysninger om sine skattemessige forhold i forbindelse med endring av skattekort.

Skattemanntallet etableres med utgangspunkt i opplysninger fra Folkeregisteret pr 1. november i året forut for inntektsåret. Her er blant annet skattekommune, skattemessig tilknytning og familietilknytning identifisert.

Som en følge av at opplysninger om de individuelle skatteforhold er opptil to år gamle, må grunnlagene korrigeres for økonomisk utvikling, både for den utvikling som faktisk har vært i perioden fram til forskuddsutskrivningen og for det kommende år. Finansdepartementet gir i statsbudsjettet anslag på blant annet inntekts- og renteutvikling, og det er disse som i stor grad legges til grunn for denne framskrivningen av grunnlag.

5 Erfaringer fra andre land

Danmark har allerede innført en ordning med elektronisk skattekort, mens Sverige har en løsning som minner mye om den løsningen vi har i Norge i dag. Dette er to land som det er naturlig å sammenlikne med siden vårt regelverk og våre systemer på mange områder er sammenlignbare. I dette kapittelet gis en kort oppsummering av deres ordninger og hvilke erfaringer de har så langt.

5.1 Danmark – eSkattekort og eIndkomst

5.1.1 Historikk

Ordning med elektronisk skattekort ble innført som en frivillig ordning 1. januar 2007 og ble gjort obligatorisk fra og med 1. januar 2008. Når ordningen ble gjort obligatorisk var innholdet forbedret slik at ordningen omfattet tilbakeholdelse (lønindeholds) av lønn når lønnstaker skylder skatter fra tidligere år og forbedringer i frikortløsningen. Fra august/september i 2011 vil løsningen utvides ytterligere med trekk i utbetalinger (særskilt lønsinholdelse) fra Statens Uddannelsesstyrelse og kontanthjelp fra kommuner for diverse bøter for ordensovertredelse.

5.1.2 Kort om den danske ordningen

eIndkomst og oversendelse av eSkattekort

Før en arbeidsgiver kan utbetale trekkpliktige ytelser til en nyansatt må han oppgi enkelte opplysninger om den ansatte til skattemyndighetene via den elektroniske tjenesten "eIndkomst". Arbeidsgiver legger da inn CPR-nr. (tilsvarende vår fødselsnummer), ansettelsesdato og hvilken type skattekort han skal ha. Arbeidsgiver kan be om enten hoveddelen av skattekortet, bidelen eller frikort. Hoveddelen tilsvarer vårt tabellkort, mens bidelen alltid er prosenttrekk. Når disse opplysningene er registrert, begynner et abonnement å løpe helt til arbeidsgiver legger inn sluttdato på arbeidstakeren. Dette abonnementet innebærer at ved førstegangs bestilling av skattekort og hver gang det gjøres endringer i arbeidstakers skattekort, vil arbeidsgiver motta en e-post om at nytt skattekort er klart til henting. Arbeidsgiver skal da hente det korrigerte skattekortet elektronisk via tjenesten eIndkomst. De kan hentes på følgende måter:

- Lese av de relevante opplysningen fra skjermbilde i TastSelv løsningen.
- Nedlasting via et skjermbilde i eIndkomst på TastSelv. Kan her velge mellom XML format eller fast recordformat. Maks 15.000 skattekort per filforsendelse.
- MQ-løsning.
- EDI-løsning med EDI bruker eller fast forbindelse til en forhåndsdefinert postkasse, dedikert den enkelte abonnent. Filen overføres via FTP og mottaker finner skattekortene han har bedt om i sin postkasse.

Abonnementet er ikke begrenset til å gjelde for det enkelte inntektsår. Arbeidsgiver slipper dermed å registrere alle ansatte på nytt hvert år, bare sørge for at registeret er fortløpende oppdatert med nye og opphørte arbeidsforhold.

Dersom arbeidsgiver forespør skattekort på en skattyter det ikke er utskrevet noe skattekort eller frikort for, får han melding om at det ikke foreligger skattekort. Skattyter må da søke Skat om å få utskrevet et skattekort.

eSkattekortet sendes til arbeidsgiver og ikke til skattyter.

Ansvar

Det er arbeidstaker sitt ansvar at hovedkortet bare brukes av en arbeidsgiver. Det er derimot arbeidsgiver som må spørre den ansatte om hvilket skattekort som skal etterspørres, hoveddelen, bidelen eller frikort, via eIndkomst.

Skattyter kan be arbeidsgiver trekke mer enn hva skattekortet viser. Det gjør han ved å henvende seg direkte til arbeidsgiver.

Personvern

I forbindelse med innføringen av obligatorisk bruk av eSkattekort ble det ikke gjort noe særskilt vurdering av personvernet. For å få tilgang til skattekort, krever løsningen at arbeidsgiver må oppgi dato for arbeidsforholdets start, i tillegg til CPR-nummer (tilsvarende vårt fødselsnummer).

I Danmark vurderte man å etablere en elektronisk tjeneste der skattyter måtte gi samtykke til utlevering av skattekort til arbeidsgivere som etterspør det. Det har imidlertid ikke blitt innført fordi man antok at svært få ville benytte seg av tjenesten for å gi slikt samtykke. På bakgrunn av undersøkelser har man også kommet frem til at de aller fleste skattytere ønsker at skattekortet skal overføres automatisk til arbeidsgiver uten involvering fra skattyter.

Tjeneste der skattyter kan se hvem som har rekvirert skattekort

Danske skattemyndigheter har etablert en elektronisk tjeneste der skattyter kan se hvem som har rekvirert eget skattekort. Det foreligger ingen statistikk på hvor mange som benytter seg av denne tjenesten per år.

5.1.3 Unntak fra ordningen

Danmark har valgt å utelate noen mindre grupper fra eSkattekortløsningen. Det dreier seg om sjømenn og forskere som ikke oppholder seg på land. Den skattemessige behandlingen av disse gruppene skiller seg så mye fra den store massen av skattytere at det ikke vil være økonomisk forsvarlig å tilpasse eSkattekort til disse "særgruppene".

Løsningen omfatter heller ikke næringsdrivende. De betaler B-skatt (tilsvarende vår forskuddsskatt) og får derfor ikke eSkattekort. Skattytere som både er ansatt og næringsdrivende, er med i eSkattekortordningen for den trekkpliktige inntekten, og betaler i tillegg B-skatt på næringsinntekten. Dersom næringsinntekten er lav, kan skatt som faller på næringsinntekten i stedet innarbeides i A-skatten (tilsvarende norsk tabell-/prosentkort) som trekkes av arbeidsgiver.

5.1.4 Utfordringer i starten

Den største utfordringen danske skattemyndigheter møtte ved innføring av elektronisk skattekort, var at kun en arbeidsgiver per skattyter kunne bestille hoveddelen (del 1) av skattekortet. Utfordringen besto i at mange arbeidsgivere feilaktig bestilte skattekort for tidligere ansatte. Dette førte til at den arbeidsgiver som faktisk skulle hatt skattekortet, var ekskludert fra å innhente det. På bakgrunn av dette ble løsningen endret til at alle arbeidsgivere som ber om skattekort får det overført. Løsningen har imidlertid visse svakheter fordi en skattyter med flere arbeidsforhold vil få restskatt dersom flere arbeidsgivere trekker skatt etter hoveddelen for samme periode.

Danske skattemyndigheter opplyser at det i de senere år har vært en tendens til at flere får restskatt. Det er ingen ting som tyder på at dette skyldes innføring av eSkattekort, men tilskrives svingninger i rentenivået og lignende forhold.

5.1.5 Frikort

Frikort for studenter og skoleelever er inkludert i den danske eSkattekortløsningen. Etter hvert som skattyter med frikort mottar lønn blir det ajourført med opplysninger fra arbeidsgiverne i Skat sine registre to ganger i uken. Frikort med nytt beløp skrives fortløpende ut ved hver ajourføring. Denne løsningen sikrer kontroll med hva skattyter har igjen av frikortbeløpet dersom han har mer enn en arbeidsgiver.

Bytter skattyter arbeidsgiver, må den nye arbeidsgiveren be om frikort, og vil da motta et frikort der det er tatt hensyn til lønn/pensjon som er opptjent tidligere.

Ber arbeidsgiver om hoveddelen eller bidelen av skattekortet for skattyter med frikort, får arbeidsgiver tilsendt frikortet.

Løsningen med frikort som en integrert del av eSkattekort har ikke skapt utfordringer for danske skattemyndigheter.

5.1.6 Gevinster

Det er foretatt en gevinstberegning av innføring av eSkattekort i Danmark. Skat i Danmark vurderer det dit hen at denne beregningen ikke vil kunne være direkte overførbart for å beregne gevinster og besparelser ved innføring av eSkattekort i Norge.

5.2 Sverige

5.2.1 Historikk

Den svenske løsningen med magnetbånd og disketter ble innført på begynnelsen av 1980 tallet. I 2008 kom også en løsning på web via Skatteverkets webside.

5.2.2 Kort om den svenske ordningen

Den svenske løsningen er relativt lik den eksisterende norske løsningen. Arbeidsgiverne kan hvert år foreta en spørring til Skatteverket via magnetbånd, diskett eller via Skatteverkets webløsning om hvilket skattekort/skatteprosent arbeidsgiver skal benytte på sine ansatte. Dersom en skattyter endrer skattekort i løpet av året må han selv levere det nye skattekortet til sin arbeidsgiver. Sverige har ingen løsning for elektronisk overføring av opplysninger om endret skattekort til arbeidsgiver.

Svenske skattemyndigheter sender bare skattekort på papir til de skattytere som krever det. Skattyter som har behov for skattekort på papir kan også laste ned og skrive det ut selv via en elektronisk tjeneste. Skattytere som er ansatt hos en arbeidsgiver som innhenter skattekort elektronisk, har ikke behov for skattekort på papir.

5.2.3 Frikort

Det foreligger ingen elektronisk løsning for overføring av opplysninger om frikort. Skattyter som skal ha frikort kan søke om det på internett. Han får det da tilsendt i posten og må levere det på papir til sin arbeidsgiver.

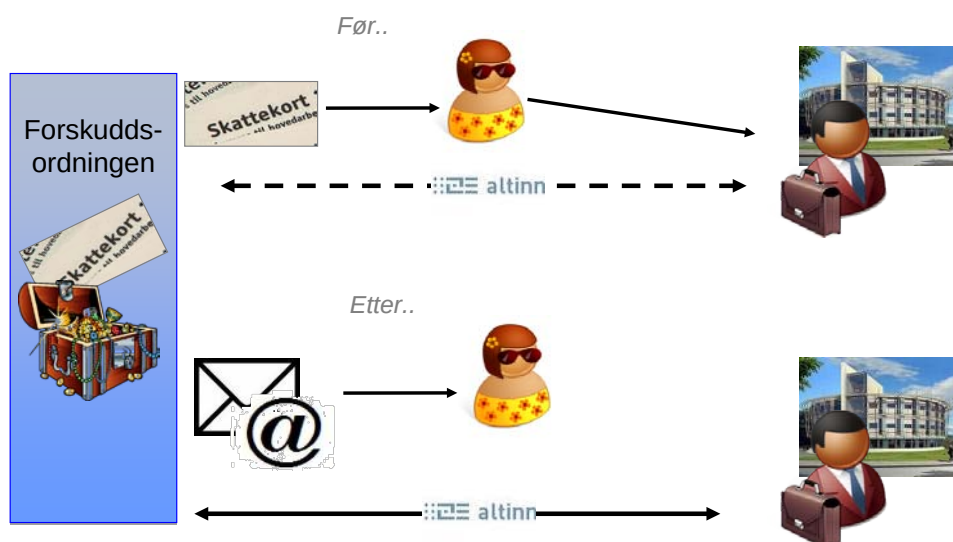
6 Beskrivelse av ny ordning for elektronisk skattekort

6.1 Innledning

I dette kapitlet presenteres forslag til ny ordning for elektronisk skattekort og hvordan denne er foreslått utformet. Kapittel 6.2 – 6.7 gir en overordnet beskrivelse av den nye ordningen, og hvordan denne vil fungere for de som blir berørt, mens kapittel 6.8 – 6.9 gir en løsningsbeskrivelse for ordningen. Kapittel 6.10 beskriver hvordan hensyn til personvern og sikkerhet blir ivaretatt i løsningen.

6.2 Overordnet beskrivelse av ny ordning

Hensikten med den nye ordningen er å etablere en ny distribusjonskanal for skattekortene. Selve forskuddsberegningen, det vil si beregning av skattetrekk, type skattekort etc. vil ikke bli berørt.

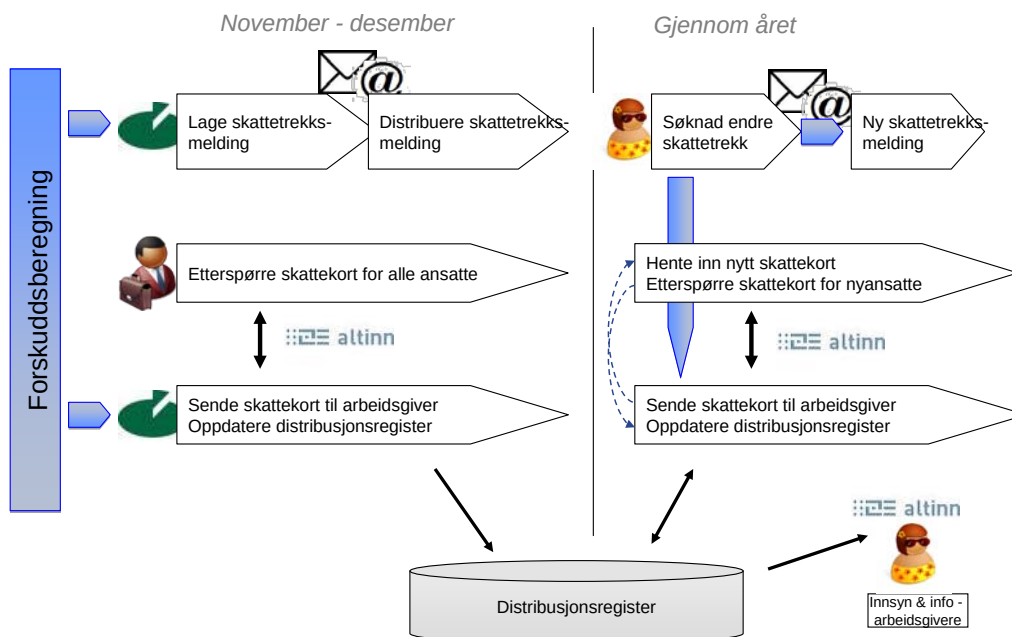

Figur 6-1 Skattekortordningen – før og etter ny ordning

Hovedtrekkene i den nye ordningen er at skattekortet kommuniseres direkte fra Skatteetaten til arbeidsgiver. Arbeidsgiverne skal med andre ord forholde seg til Skatteetaten for å få tilgang til skattekort for sine ansatte, både i forbindelse med den årlige hovedutskrivningen og for å få kjennskap til endringer gjennom året.

Skattyter vil i stedet for et skattekort motta en ”Melding om skattetrekk” fra Skatteetaten med informasjon om skattetrekk, beregningsgrunnlag og annen informasjon som er tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om skattetrekket er riktig fastsatt.

Kommunikasjonen mellom Skatteetaten og arbeidsgiver skal som hovedregel være elektronisk, men det vil være mulig å benytte papirløsninger. Kommunikasjonen mellom Skatteetaten og skattyter vil hovedsaklig være papirbasert i oppstartsfasen. Det legges imidlertid til rette for overgang til elektronisk kommunikasjonen som hovedregel (digitalt førstevalg).

Figur 6-2 Hovedtrekk i ny ordning

Figuren ovenfor gir en overordnet illustrasjon av hvordan ny ordning vil fungere for henholdsvis skattyter, arbeidsgiver og Skatteetaten. Nærmere beskrivelse er å finne i kapittel 6.4 for skattyter, kapittel 6.5 for arbeidsgiver og kapittel 6.7 for Skatteetaten.

6.3 Behov som bør ivaretas i ny ordning

Nedenfor følger en oversikt over behov som i størst mulig grad bør ivaretas i ny ordning for elektronisk skattekort. Oversikten er basert på en kartlegging av dagens rutiner for skattekort hos både skattytere, arbeidsgivere og Skatteetaten. Kap 3 gir en oversikt over hvordan kartleggingen er gjennomført.

Skattyter har behov for en ordning som er enkel å forstå, som gjør det enkelt å handle riktig, og gir et godt samsvar mellom trukket og utlignet skatt ved utgangen av året.

Arbeidsgiver har behov for forenklinger blant annet ved reduksjon av manuelle rutiner for håndtering av skattekort og en enkel rutine for mottak av elektronisk skattekort – også for endringer gjennom året. I tillegg bør det være enkelt for arbeidsgiver å bruke riktig skattekort (tabell-, prosent- og frikort), samt å dokumentere at lovpålagte plikter er overholdt.

Skatteetaten har behov for å sikre skatteinngangen og at det blir størst mulig samsvar mellom trukket og utlignet skatt i løpet av året. Den nye ordningen må også ivareta behovene for ulike skattyter- og arbeidsgivergrupper. I tillegg skal en obligatorisk elektronisk skattekorttjeneste legge til rette for innføring av EDAG og for elektronisk kommunikasjon med skattyter (digitalt førstevalg).

6.4 Ny ordning sett fra skattyters ståsted

I slutten av desember vil alle skattytere (som skal ha utskrevet skattekort og/eller forskuddsskatt) motta skattetrekksmelding for det kommende inntektsår. Tidsmessig vil dette være sammenfallende med gjeldende ordning. Meldingen vil inneholde informasjon om skattetrekk, eventuelt utskrevet forskuddsskatt, grunnlag for beregning og annen relevant informasjon. Det vil også framgå at skattyter

ikke skal levere skattekort til arbeidsgiver. Meldingen vil distribueres elektronisk til de som har gjort et valg om det, øvrige vil motta meldingen på papir.

Skattyter skal på samme måte som før sjekke underlaget for beregning av skattetrekket, og vurdere behov for å søke om nytt skattekort – både ved mottak av skattetrekksmeldingen og gjennom året. Skattyter bør, som tidligere, inngi så riktig informasjon som mulig til Skatteetaten om inntekts-, fradrags-, gjelds- og formuesforhold som skal danne grunnlag for beregningen av skattetrekket, enten gjennom tjeneste på skatteetaten.no eller ved å sende inn skjema på papir. Disse tjenestene vil i hovedsak være de samme som i dag.

Skattyter som ber om endring av skattekort i løpet av inntektsåret vil motta en ny skattetrekksmelding med informasjon om endret skattetrekk etc. Skatteetaten vil distribuere endret skattekort til skattyters arbeidsgiver. Hvis anmodningen om endret skattetrekk ikke resulterer i noen endring, vil skattyter bli informert om dette.

Skattyter mottar lønnslipp fra arbeidsgiver ved hver avlønning. Lønnsslippen vil inneholde opplysninger om hvilken tabell / prosent det er trukket etter. Skattyter kan derfor kontrollere at arbeidsgiver har brukt samme tabell / prosent som det som er oppgitt i skattetrekksmeldingen.

Skattyter vil til enhver tid ha innsyn i hvilke arbeidsgivere som har hentet skattekort for vedkommende gjennom en elektronisk tjeneste. Hvis skattyter mener at en arbeidsgiver urettmessig har hentet ut skattekort, må skattyter ta dette opp med vedkommende arbeidsgiver.

6.4.1 Skattyter med tabell- eller prosentkort

Det sendes ut to typer skattetrekksmeldinger, en for skattytere med prosentkort og en for de med tabellkort. Grunnen til dette er todelt; For det første er det ulike forhold som påvirker om det er behov for å endre skattetrekk (se kap 4). For det andre vil skattytere med tabellkort og flere arbeidsgivere bli gjort oppmerksom på at de, for å unngå restskatt, må informere sine arbeidsgivere om de er hoved- eller biarbeidsgivere.

6.4.2 Skattyter med frikort

Skattyter søker om frikort på vanlig måte, og vil motta en "Melding om frikort" som bl.a. vil inneholde informasjon om skattyters ansvar og bruk av frikortet.

Skattyter kan velge å fordele fribeløpet på flere arbeidsgivere. Dette må da avtales med den enkelte arbeidsgiver, fordi han/hun må vite hvor stor del av fribeløpet som skal benyttes ved innhenting av frikort.

Hvis skattyter skal tjene mer enn fribeløpet må han/hun søke om skattekort. Skattyter vil da motta skattetrekksmelding og arbeidsgiver henter ned det nye skattekortet. Når skattyter med frikort søker om vanlig skattekort blir det ved beregning av skattekortet tatt hensyn til om det gjenstår deler av fribeløpet.

Hvis beløpsgrensen på frikortet er brukt opp uten at skattyter har søkt om nytt skattekort, skal arbeidsgiver trekke 50 % i forskuddstrekk på samme måte som i dag.

6.4.3 Skattyter som betaler forskuddsskatt

Skattytere som både mottar trekkpliktige ytelser og får utskrevet forskuddsskatt, vil få informasjon om forskuddsskatten som en del av skattetrekksmeldingen. Disse får som hovedregel utskrevet prosentkort, og bør på lik linje med andre sjekke grunnlaget for beregning av forskuddstrekk og forskuddsskatt.

Skattytere som bare betaler forskuddsskatt vil også motta tilsvarende skattetrekksmelding, men uten informasjon om skattetrekk, kun forskuddsskatt og grunnlaget for utskrivning av denne.

Alle som betaler forskuddsskatt får i tillegg brev med informasjon om og fakturaer for betaling av forskuddsskatt fra skattoppkreveren for den kommunen de bor i.

6.4.4 Skattyter som søker om skattekort første gang

Skattytere som ikke tidligere har vært i arbeid, eller bare har hatt frikort, må be om skattekort på samme måte som etter gjeldende ordning. Dette gjøres ved at skattyter gir de opplysninger som er nødvendige for at Skatteetaten skal kunne beregne et riktig skattetrekk. Opplysningene gis enten elektronisk gjennom tjeneste på skatteetatens hjemmesider, eller ved å sende inn skjema på papir.

6.4.5 Skattyter som innvandrer til Norge

Med innvandrere menes i denne sammenheng personer som kommer til Norge på permanent basis eller på midlertidig opphold. Innvandrere må få tildelt fødsels- eller d-nummer etter gjeldende rutiner før de kan bli registrert i skattemanntallet og få utstedt skattekort. Rutiner for tildeling av identitetsnummer og registrering i skattemanntall vil fungere på samme måte som i dag. Resten av prosessen med skattetrekksmelding og skattekort vil fungere på samme måte som for skattyter som søker første gang. Hvis skattyter får fødselsnummer til erstatning for d-nummer gjøres det en knytning i Folkeregisteret. Det nye fødselsnummeret vil da bli koblet til riktig skattekort.

6.4.6 Skattyter som skal behandles ved Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU) er et landsdekkende skattekontor for virksomheter, selskaper og enkeltpersonforetak, hjemmehørende i utlandet, som ikke driver varig virksomhet i Norge, og for arbeidstakere ansatt hos disse. I tillegg likner SFU sokkelarbeidere bosatt i utlandet, utenlandske sjøfolk på norskregistrerte skip og ivaretar skattlegging av utenlandske artister og idrettsutøvere.

Skattytere som blir behandlet ved SFU er per i dag ikke med i forskuddssystemet, men det arbeides for å få dette til. Når dette er gjort, vil de kunne benytte ordning for elektronisk skattekort på lik linje med andre skattytere. I mellomtiden benyttes dagens løsning der skattekortene produseres i system for ligning. Antall skattytere som blir behandlet ved SFU varierer fra år til år, og har de siste årene ligget på ca 30 000 – 60 000.

6.4.7 Skattyter som mottar ytelser fra NAV

Skattytere som mottar trekkpliktige ytelser fra NAV, slipper å levere skattekort til NAV etter gjeldende ordning. For de som bare mottar ytelser fra NAV vil derfor den eneste endringen være at de nå vil motta en skattetrekksmelding i stedet for et skattekort.

For de aller fleste som mottar skattepliktige ytelser fra NAV, fungerer denne ordningen svært godt. Det er imidlertid registrert enkelte utfordringer knyttet til bruk av del 1 og del 2 for de som har tabellkort. Ny ordning vil ikke løse dette i første omgang, men NAV og Skatteetaten har et pågående samarbeid for å identifisere og gjennomføre tiltak for å forbedre dagens ordning.

Skattytere som tidligere ikke har hatt skattepliktig inntekt, og derfor ikke mottatt skattekort, må søke om skattekort på vanlig måte dersom de skal motta skattepliktige ytelser fra NAV.

6.4.8 Skattyter med skjermet adresse

Etter dagens ordning blir ikke skattekort for skattyter med skjermet adresse overført elektronisk til arbeidsgiver. På papirskattekortet som sendes til skattyter er Namsos skattekontor oppgitt som skattyters postadresse. Kommunenummeret som er oppgitt på skattekortet henviser til skattemessig bostedskommune.

Arbeidsgruppens anbefaling er at skattekortet ikke overføres elektronisk til arbeidsgiver i ny ordning før opplysninger om kommunenummer kan fjernes fra skattekortet. Dette kan først skje etter innføring av EDAG. Kommunenummeret brukes i dag i forbindelse med skattefordelingen til kommunene gjennom året.

6.4.9 Andre grupper skattytere

Det finnes enkelte grupper av skattytere som berøres av særregler:

Nettolønnsordning:

Denne går ut på at skattyter får en fast, avtalt lønn uavhengig av skattetrekket, og arbeidsgiver betaler skatten. Ny ordning vil ikke få betydning for denne gruppen.

Kildeskattpensjonister:

Disse har som regel ikke skattekort. Hvis de har skattekort vil de inngå i ny ordning på vanlig måte.

Skattepliktig for lønn mv til Svalbard og Jan Mayen:

Skattyter som er skattepliktig etter denne spesielle lønnstrekkordningen har ikke behov for skattekort, og ny ordning vil ikke få betydning for denne gruppen. Hvis de i tillegg skal ha utskrevet forskuddsskatt, vil dette gå inn i ordinært løp for forskuddsskatt.

Norsk lønn i utlandet:

For personer bosatt i utlandet, og som mottar lønn fra den norske stat, gjøres det egne beregninger. I og med at de blir lønnet fra Norge kan de likevel inngå i det ordinære løpet.

6.5 Ordningen sett fra arbeidsgiver

I den foreslåtte ordningen vil arbeidsgiver pålegges ansvar for å innhente skattekort for sine ansatte direkte fra Skatteetaten. Denne plikten kommer i stedet for dagens ordning der arbeidsgiver skal trekke etter det skattekortet på papir som skattyter har levert eller lagt fram.

Arbeidsgivers opplysninger om de ansattes skattekort skal være oppdatert før hver utbetaling av trekkpliktige ytelser. Det betyr at arbeidsgiver må innhente skattekort i forkant av nytt inntektsår (hovedutskrivningen) og ved endringer gjennom året. Arbeidsgiver vil kunne velge om de vil motta varsel når en ansatt har fått endret skattekort eller om de heller vil forespørre om endringer i forkant av hver lønnskjøring. Det forutsettes at arbeidsgiver kjenner identiteten til og har oversikt over korrekte fødsels- eller d-nummer for sine ansatte.

Arbeidsgiver vil, på samme måte som i dag, motta informasjon om både tabellnummer og trekkprosent for skattytere med tabellkort. Blir tabellkort etterspurt mer enn en gang vil de påfølgende skattekort merkes særskilt. Dette merket er et varsel til arbeidsgiver om å gjøre tiltak for å unngå at to arbeidsgivere foretar tabelltrekk for samme periode. Det er skattyter som må informere arbeidsgiver om vedkommende er hoved- eller biarbeidsgiver.

I forskrift til skattebetalingsloven er det gitt detaljerte regler for hvordan forskuddstrekk etter tabell skal gjennomføres for ulike opptjeningsperioder. Disse reglene videreføres i ny ordning.

For skattytere med frikort skal arbeidsgiver forespørre skattekort på vanlig måte, men arbeidsgiver må i tillegg oppgi om hele eller bare deler av fribeløpet skal benyttes. Dette må arbeidsgiver avtale med den ansatte. Arbeidsgiver må derfor vite om den ansatte har frikort eller vanlig skattekort.

Arbeidsgiver kan be om deler av fribeløpet i flere omganger så lenge det er mer igjen av fribeløpet. Hvis grensen for fribeløpet nås uten at skattyter har søkt om nytt skattekort skal det trekkes 50 % iht. gjeldende regler. Hvis det gjenstår deler av det fribeløpet som arbeidsgiver har bedt om, vil arbeidsgiver ved behov kunne "frigi" det som ikke er benyttet.

6.5.1 Eksempler på ulike løsninger for arbeidsgivere

For arbeidsgiver vil ny ordning bety noen endringer i forhold til dagens rutiner. Forslag til nye rutiner følger nedenfor. For NAV gjelder en egen ordning som forblir uendret (se også kapittel 4.4.1 og 6.8.6).

Arbeidsgivere med lønssystemer

I forbindelse med overgang til nytt inntektsår må arbeidsgiver produsere en oversikt over de skattytere som det skal innhentes skattekort for ved å lage et uttrekk fra lønssystemet med fødselsnummer på de ansatte han/hun har rett til å innhente skattekort for. Arbeidsgiver sender uttrekket inn via en tjeneste i Altinn og får i løpet av ett døgn melding fra Skatteetaten med vedlagte skattekort på de ansatte som var med i uttrekket. Rutinen vil i hovedsak være den samme som tilbys arbeidsgivere i dag.

Ved innhenting av skattekort til nyansatte må lønssystemet lage et tilsvarende uttrekk som ved hovedutskrivningen med aktuelle fødselsnummer. Samme løsning kan benyttes dersom en ansatt endrer skattekort og det nye skattekortet skal innhentes.

Begge disse oppdateringene bør kunne gjøres i en og samme operasjon fra lønssystemet. Det er viktig at ajourhold av arbeidsgivers skattekortopplysninger fremstår som enkel for brukeren.

I ny ordning vil det være krav om at arbeidsgiver bare etterspør skattekort for egne ansatte. Rent praktisk vil dette kunne ordnes ved at arbeidsgiver lager en eller flere grupper med tidligere ansatte eller som fremdeles skal ligge i lønssystemet, men som det ikke skal etterspørres skattekort for.

Det er over tretti leverandører av lønssystemer, slik at rutiner og funksjonalitet utvilsomt vil variere noe fra system til system. Se også kapittel 6.6 Leverandører av lønssystemer.

Arbeidsgivere uten lønssystemer

Det finnes enkelte arbeidsgivere som har mer manuelle lønningsrutiner i form av regneark etc. For disse vil det tilbys et web-grensesnitt i Altinn hvor arbeidsgiver kan hente inn skattekort for sine ansatte. Arbeidsgiver må her legge inn kontaktinformasjon for å kunne motta varsel ved senere endringer.

Arbeidsgivere som av ulike grunner ikke vil benytte seg av web-løsningen vil kunne få tilsendt skattekort på papir etter skriftlig henvendelse til skattekontoret.

Private arbeidsgivere

Med privat arbeidsgiver menes en som i egenskap av privatperson engasjerer en skattyter for å utføre arbeid mot vederlag som nevnt i forskrift til skattebetalingsloven § 5-11-3, annet ledd.

Private arbeidsgivere uten organisasjonsnummer vil kunne bruke de samme løsningene som arbeidsgivere uten lønssystem.

Veldedig eller allmennyttig institusjon eller organisasjon

For veldedig eller allmennyttig institusjon eller organisasjon mv er det en utvidet grense for hva de kan betale av godtgjørelse uten å trekke skatt. Hvis de skal utbetale godtgjørelse utover disse grensene må de hente ned skattekort for sine ansatte på samme måte som øvrige arbeidsgivere.

Avtale med regnskapsfører om lønnstjenester

Etter dagens ordning må arbeidsgiver samle inn skattekort fra sine ansatte og oversende disse til regnskapsfører. Etter den foreslåtte ordningen vil regnskapsfører hente ned skattekortene direkte på vegne av arbeidsgiver. Regnskapsfører må derfor få tilgang til de ansattes fødselsnummer gjennom kontrakt el l. Dette gjøres i all hovedsak allerede i dag. Regnskapsfører må også lage seg rutiner for å hente ned skattekort både ved hovedutskrivning og gjennom året. En regnskapsfører kan ha mange kunder med ulike datoer for avlønning, det blir derfor viktig med gode rutiner for å verifisere at det er sjekkes for oppdateringer i forkant av hver lønnskjøring.

Ved forespørsel om skattekort for en skattyter må regnskapsfører oppgi arbeidsgivers organisasjonsnummer. Tilgang til innhenting av skattekort knyttes til de rettigheter som regnskapsfører allerede har i Altinn.

Arbeidsgiver – bruk av revisor

Revisor kan, som en av sine kontroller, velge å gjøre trekkkontroll. Spesielt hos store selskap er det vanlig at dette gjøres på en begrenset mengde av de ansatte.

For å kunne gjennomføre slik trekkkontroll på tilfredsstillende vis må revisor ha tilgang til gyldig skattekort for den ansatte for den måneden det gjøres trekkkontroll. I dag brukes papirskattekortet til dette.

I ny ordning vil det lages en web-tjeneste som legger til rette for at man kan hente skattekortopplysninger tilbake i tid for de skattytere som var i et arbeidsforhold i det aktuelle tidsrommet.

Arbeidsgiver tilknyttet lønssentral

For arbeidsgivere tilknyttet lønssentral vil ordningen i stor grad fungere på samme måte som for arbeidsgivere som bruker regnskapsfører, og det vil i liten grad bli endringer så lenge de bruker et lønssystem som er tilpasset den nye ordningen.

Lønssentralen vil måtte ta et uttrekk fra lønssystemet og hente ned skattekort. I denne forespørselen må lønssentralen, i tillegg til fødselsnummer, også oppgi arbeidsgivers organisasjonsnummer. Lønssentralen vil også måtte kjøre en oppdatering i forkant av hver lønnskjøring. I dag er det ofte den enkelte virksomhet som legger skattekortendringer manuelt inn i lønssystemet. Det må også være en rutine som fanger opp nyansatte i virksomhetene som lønssentralen betjener.

Arbeidsgiver som har SFU som skattekontor

Arbeidsgiver som hører inn under SFU vil ikke bli berørt av ny ordning i første omgang. Disse får skattekort direkte fra SFU. Skattekortene skrives ut i etatens System for ligning (SL).

Arbeidsgiver opphører

Hvis en arbeidsgiver går konkurs og ansatte har utestående lønn, så vil dette bli dekket gjennom lønnsgarantiordning. Denne ordningen forvaltes av NAV. Hvis krav om lønn el. godkjennes, overfører NAV lønnsgarantimidlene til bostyrer. Bostyrer overfører pengene til søker, med fradrag for pliktige trekk, som for eksempel skatt og forskutterte dagpenger. Bostyrer vil kunne hente skattekort på lik linje med ordinær arbeidsgiver.

6.6 Leverandører av lønssystemer

Leverandører av lønssystemer som vil tilby tjenester basert på elektronisk skattekort, vil måtte gjøre noen tilpasninger i sine systemer. De viktigste endringene vil være:

- noen endringer i formatet for uttrekksfil for forespørsel skattekort, bl.a. opplysninger om arbeidsgivers organisasjonsnummer og beløp ved forespørsel på skattyter med frikort
- tilrettelegging for å motta ”merke” for tabellkort som er etterspurt mer enn en gang
- tilrettelegging av funksjonalitet for oppdateringer gjennom året
- legge til rette for at bare skattytere som er ansatt kommer med i arbeidsgivers uttrekk
- identifisere ”hoved- og biarbeidsforhold”

Det vil også være behov for innsyn i logger knyttet til innhenting av skattekort. Dette kan bl.a. være aktuelt i forbindelse med arbeidsgiverkontroll, bokettersyn etc.

I tillegg er det ønskelig at leverandørene tilstreber seg på å lage en mest mulig brukervennlig løsning. Det vil bety en stor forenkling hvis man får til en tettere integrasjon mellom lønssystemet og Altinn slik at bruker kan gjøre nødvendige operasjoner fra lønssystemet og slipper å logge seg på i Altinn portalen.

6.7 Ordningen sett fra Skatteetaten

6.7.1 Fra manuelle til automatiserte rutiner

Skatteetaten må legge til rette for at den nye ordningen skal bli enkel både for skattyter og arbeidsgiver. Samtidig må dagens nivå i forhold til ”treffsikkerhet” for forskuddstrekket opprettholdes.

Forenklingen i ny ordning består i hovedsak av at vi går fra manuelle og papirbaserte rutiner, til mer automatiserte. I dagens manuelle rutiner ligger det sikkerhetsmekanismer som forhindrer feil bruk av skattekortet på to områder:

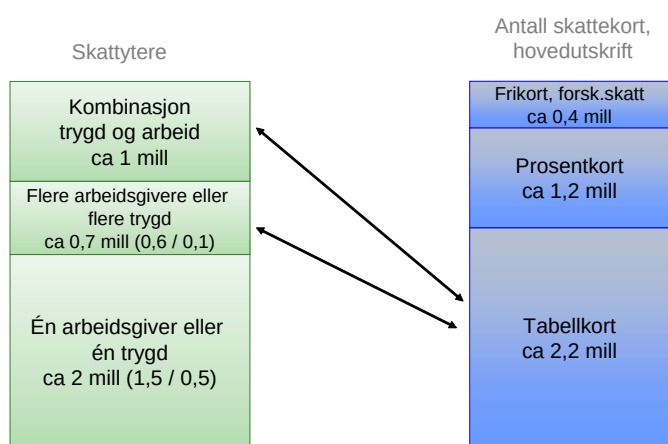
Skattyter med tabellkort skal levere del 1 til hovedarbeidsgiver og del 2 til eventuell(e) biarbeidsgiver(e). For prosentkort er det ikke behov for denne typen manuelle rutiner da del 1 og del 2 av skattekortet gir samme trekk.

Skattyter med frikort kan bare benytte dette mot en arbeidsgiver om gangen (eventuelt to ved delt frikort).

Utfordringen er å lage brukervennlige løsninger som samtidig reduserer faren for at tabellkort benyttes av flere arbeidsgivere i samme periode. Dette foreslås løst gjennom å opprettholde noen manuelle rutiner:

Det er bare skattyter som vet hvilke arbeidsgivere han/hun har, og hvem som eventuelt er hoved- eller biarbeidsgiver. Dette er en type "taus kunnskap" eller vurdering fra skattyters side som ikke så enkelt lar seg automatisere. Skattytere med tabellkort og flere arbeidsgivere må derfor selv sørge for å informere eventuelle biarbeidsgiver(e) om å kun benytte trekkprosent ved beregning av forskuddstrekk. Arbeidsgiver skal bidra til å avklare riktig bruk av tabellkort.

Figuren nedenfor til venstre viser antall skattytere med ett eller flere trekkpliktige arbeidsforhold. Figuren til høyre viser antall skattytere som har fått skrevet ut ulike former for skattekort. Tallene gjelder for inntektsåret 2011 (antall frikort utgjør 0,2 mill og er fra 2010).

Figur 6-3 Oversikt skattytere og skattekort. Tall i parentes gir fordeling mellom de to gruppene

Det har ikke vært mulig å sammenstille opplysningene for å finne antall skattytere med tabellkort som har flere arbeidsforhold. Teoretisk sett kan det gjelde inntil 1,7 mill skattytere, men det reelle tallet er etter all sannsynlighet vesentlig lavere. Gjennom ny ordning vil det være mulig å skaffe bedre oversikt over størrelsen på denne gruppen.

Undersøkelser som er foretatt av arbeidsgruppen peker i retning av at både arbeidsgivere og regnskapsførere har relativt god oversikt og kontroll på når det skal brukes tabelltrekk og når det skal brukes prosenttrekk. Arbeidsgruppen legger derfor til grunn at den nye ordningen ikke ser ut til å gi alvorlige konsekvenser.

For frikort kan kontrollbehovet ivaretas ved at arbeidsgiver oppgir hvor stor del av fribeløpet (hele eller deler) som ønskes benyttet. Ved hver forespørsel fra arbeidsgiver vil det foretas en kontroll på hvor mye som gjenstår av fribeløpet.

6.7.2 Distribusjonsregister

Skatteetaten har i dag ikke oppdatert informasjon om hvem som er å regne som ansatt hos den enkelte arbeidsgiver. NAVs AA-register kan ikke benyttes, bl.a. fordi definisjonene i folketrygdloven av arbeidsgiver og ansatt ikke er sammenfallende skattebetalingslovens. Forskjellen mellom de to utgjør ca

100 000 arbeidsgiverforhold. Skatteetaten har et register for innsendte lønns- og trekkoppgaver (LTO), men dette inneholder nesten to år gamle opplysninger.

Det er derfor en forutsetning for ny ordning å etablere et distribusjonsregister som inneholder informasjon om koblingen mellom arbeidsgiver og ansatt.

Distribusjonsregisteret bygges opp på bakgrunn av forespørsler om skattekort fra arbeidsgiver. Ved hovedutskrivningen sendes skattekort til de arbeidsgivere som forespør. Hvis arbeidsgiver senere får en ny ansatt, forespør han/hun skattekort på samme måte som ved hovedutskrivningen, og distribusjonsregisteret oppdateres. Hvis skattyter endrer skattekort, brukes informasjon fra distribusjonsregisteret til å sende nytt skattekort til skattyters arbeidsgiver(e).

6.7.3 Distribusjon av skattetrekksmeldingen – digitalt førstevalg

I den nye ordningen legger arbeidsgruppen til grunn at elektronisk distribusjon av skattetrekksmelding til skattyter på sikt blir hovedkanalen. Utsendelse på papir vil da være en tilleggstjeneste for de som velger det.

6.7.4 Skatteopplysningen og veiledningstjenesten

En overgang til ny ordning vil føre til ekstra henvendelser fra publikum til skatteopplysningen og veiledningstjenesten. Når ordningen har blitt etablert vil sannsynligvis antall og type henvendelser endres:

Forespørsler om kopi av skattekort vil falle bort. Det kan komme spørsmål om kopi av skattetrekksmeldingen, men det antas at dette blir av et mye mindre omfang. Antall spørsmål vedrørende endring av skattekort kan bli redusert på bakgrunn av at etaten kan gi bedre og mer målrettet informasjon i skattetrekksmeldingen

Henvendelser fra skattyter knyttet til oversikt over arbeidsgivere som har innhentet skattekort vil være en ny type henvendelse som det er vanskelig å estimere omfanget av.

Ved henvendelser vedrørende kopi av skattetrekksmelding og innsyn i hvilke arbeidsgivere som har mottatt skattekort, bør skatteopplysningen og veiledningstjenesten markedsføre de elektroniske tjenestene for svar på slike spørsmål.

6.7.5 Informasjon til publikum, serviceerklæring etc.

Det må legges vekt på å utarbeide god og tydelig informasjon både til skattyter og arbeidsgiver ved overgang til ny ordning. I tillegg må all eksisterende informasjon om skattekortordningen – både på skatteetatens hjemmesider og på papir – gjennomgås og tilpasses skattyters og arbeidsgivers behov i den nye ordning. Det samme gjelder selvbetjeningsløsninger for skattekort.

Serviceerklæring for ordningen vil, i tillegg til leveringstid til skattyter, også måtte si noe om leveringstid for skattekort til arbeidsgiver.

6.7.6 Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA)

Flertallet av de som henvender seg til SUA skal søke om skattekort i forbindelse med etablering av skatteplikt til Norge. Ved overgang til ny ordning vil det være spesielt viktig å informere godt om den nye ordningen for denne gruppen. Informasjonen bør – i tillegg til på norsk – også være tilgjengelig på engelsk, polsk, litauisk og russisk. Hvis søker av skattekort kan benytte Altinn (forutsetter fødsels- eller

d-nummer), bør han/hun opplyses om muligheten til å motta skattetrekksmeldingen elektronisk da det for denne gruppen skattytere ofte er problemer med at forsendelser i vanlig post kommer i retur.

6.7.7 Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU)

Inntil videre vil SFU benytte seg av sin egen ordning med skattekort fra system for ligning. Overgang til ny ordning vil gi fordeler for SFU. Eksempelvis vil man unngå problemer med at en skattyter får skattekort både fra SFU og et annet skattekontor når SFUs skattytere kommer inn i samme manntallet som andre skattytere.

6.7.8 Skatteoppkrever

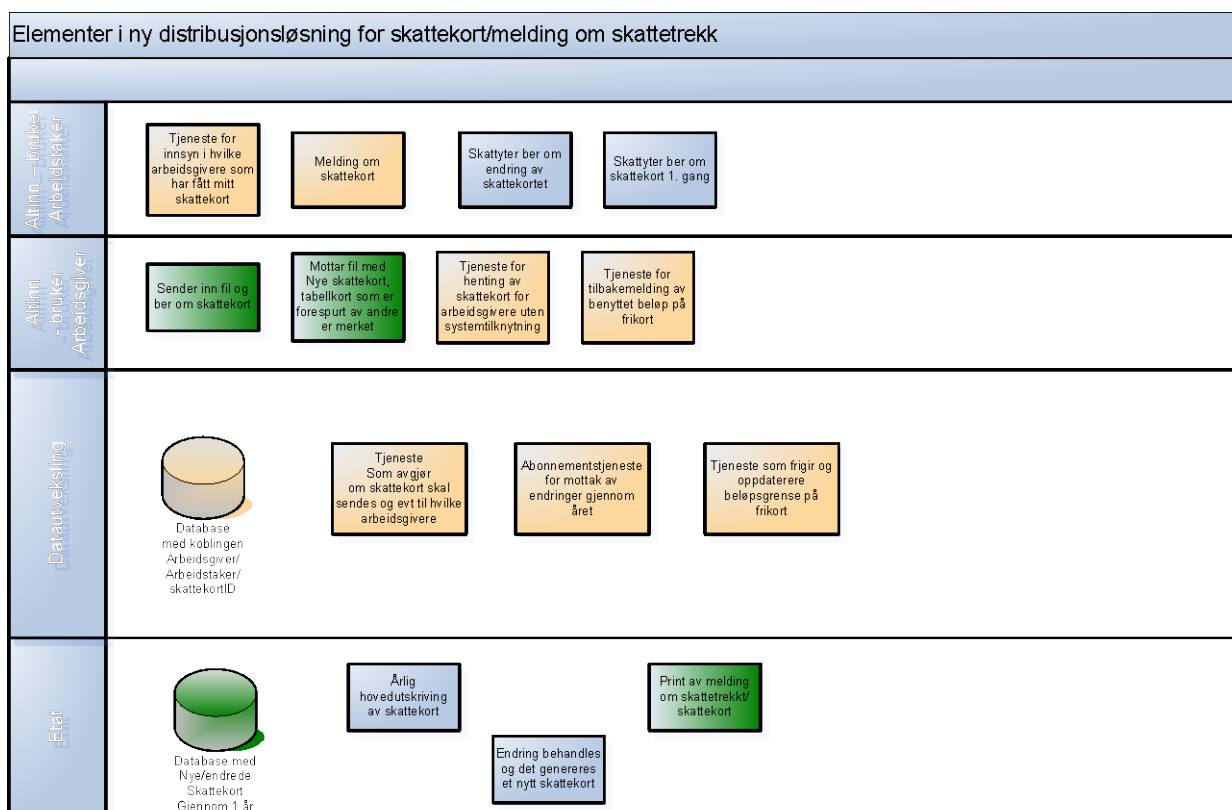
Ved arbeidsgiverkontroll påser og sikrer skatteoppkrever at skattetrekk er korrekt beregnet, oppbevart, innberettet og innbetalt i samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelser. Det vil i denne sammenheng være behov for innsyn i logger knyttet til innhenting av skattekort. Skatteoppkrever vil i ny ordning også kunne få tilgang til en web-tjeneste der man kan hente skattekortopplysninger tilbake i tid. Utover dette vil den nye ordningen ikke ha noen direkte innvirkning på arbeidsgiverkontrollen.

6.8 Overordnet beskrivelse av den tekniske løsningen

I skissen under har vi forsøkt å vise elementene i den nye løsningen, og også peke på hvilke endrings- og utviklingsbehov som er identifisert. De blå elementene er eksisterende tjenester hvor det ikke er identifisert endringsbehov. De grønne elementene er eksisterende tjenester hvor det må gjøres endringer. De oransje er helt nye tjenester.

Løsningen vil baseres på Altinn II for arbeidsgiver/skattyter, og eksisterende mottaksarkitektur for Altinn II i etaten. Man vil også, så langt som mulig forsøke å oppfylle målbilde for virksomhetsarkitektur i forhold til ekstern kommunikasjon, for eksempel ved bruk av allerede påstartede fellestjenester for multikanal-utsending.

Alle skattytere og arbeidsgivere har noen felles behov som krever samme funksjonalitet i løsningen uavhengig av skattekorttype, antall arbeidsgivere eller andre spesielle forhold. Denne fellesfunksjonaliteten danner ryggraden i selve løsningen, de spesielle tilfellene vil være påbygninger på denne ryggraden.

Figur 6-4 Enkelttjenestene som den nye løsningen settes sammen av

6.8.1 Hovedutskrivningen i forkant av inntektsåret

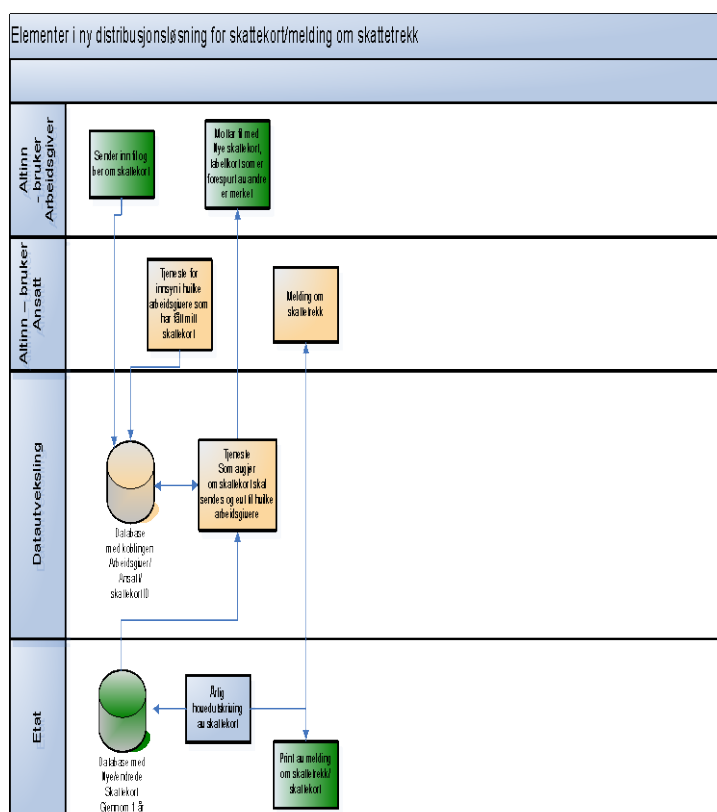
Skattekortene beregnes på samme måte som tidligere og samles i en database. Arbeidsgiverne henter skattekort for sine ansatte elektronisk. Dette gjøres ved at de produserer en fil som inneholder fødsels-/d-nummeret til de ansatte som det skal innhentes skattekort for. Denne fila oversendes så til Skatteetaten via en tjeneste (RF 1212) i Altinn. Arbeidsgiverne må sørge for at de kun sender inn fødselsnummeret til ansatte i et arbeidsforhold.

Ved hovedutskrivningen genereres det en skattetreksmelding til skattyter. Dette er informasjon om trekket, hvilke grunnlag som er benyttet i beregningene og informasjon om at skattyter bør gi opplysninger til arbeidsgiver om riktig bruk av skattekortet i de tilfeller hvor skattyter har flere arbeidsforhold. Skattetreksmeldingen vil som hovedkanal tilbys i meldingsboksen i Altinn, men den vil også måtte sendes på papir til vi får en løsning som gjør at skattyter kan velge elektronisk distribusjon fremfor distribusjon på papir.

For at endringer av skattekort skal distribueres riktig, og for å kunne gi informasjon om hvem som laster ned hvilke skattekort, vil Skatteetaten bygge et distribusjonsregister for skattekort basert på forespørslene fra arbeidsgiverne. Første versjon av distribusjonsregisteret vil bygges opp gjennom et overgangsår på bakgrunn av kombinasjonene organisasjonsnummer/fødselsnummer som etaten mottar fra arbeidsgivere som forespør skattekort for sine ansatte.

Distribusjonsregistret vil være databasen for en innsynstjeneste i Altinn hvor skattyter kan se hvilke arbeidsgivere som har innhentet skattekortet.

Figur 6-5 Oversikt over tjenester og sammenhenger ved hovedutskrivningen.

6.8.2 Unntak ved hovedutskrivningen

Arbeidsgivere uten lønssystem

Arbeidsgivere som ikke har eget lønssystem må også kunne bestille og motta skattekort elektronisk. Dette løses med en ny skjematjeneste i Altinn. Her kan brukeren legge inn fødsels-/d-nummer for sine ansatte i skjemaet og sende dette inn til Skatteetaten via ordinære Altinn mottaks-kanaler.

Skattekort for disse skattyterne sendes tilbake til arbeidsgivers meldingsboks i Altinn som en melding.

Disse forespørslene lagres også i distribusjonsregistret på samme måte som forespørsler som kommer via et lønssystem.

Arbeidsgivere som ikke er Altinn-brukere

Arbeidsgivere som ikke benytter Altinn kan be skattekontoret om å få skattekort på papir for sine ansatte.

Disse arbeidsforholdene vil også legges i distribusjonsregistret slik at skattyter kan se alle som har innhentet skattekortet hans. Ved utsending vil en fremtidig kanalvalgstjeneste kunne sørge for at rette kanal, i dette tilfelle papir, benyttes.

Arbeidsgivere uten organisasjonsnummer

Arbeidsgivere uten organisasjonsnummer vil kunne bruke samme skjematjeneste i Altinn som arbeidsgivere uten lønssystem til å etterspørre skattekort for sine ansatte. Alternativt kan de be skattekontoret om å få skattekort tilsendt på papir.

Skattytere med tabellkort og flere enn én arbeidsgiver

Etterspørsel fra arbeidsgivere om skattekortopplysninger vil bli mottatt og effektivert i Skatteetaten fortløpende. Dersom flere arbeidsgivere etterspør skattekort med tabell for samme skattyter, vil ikke Skatteetaten være oppmerksom på dette før etter at første etterspørsel er effektivert. Arbeidsgruppen foreslår derfor at dersom et tabellkort etterspørres mer enn en gang, vil øvrige arbeidsgivere som innhenter tabellkortet, få et varsel om at skattekortet allerede er innhentet av en annen arbeidsgiver.

Arbeidsgiver som innhenter et merket skattekort blir gjort oppmerksom på at det kan foreligge et forhold hvor det må avklares nærmere med den ansatte om det skal brukes tabell- eller prosenttrekk. Det vil også informeres i skattetrekksmeldingen slik at skattyter med tabellkort og flere registrerte arbeidsgivere blir gjort oppmerksom på at han/hun må informere biarbeidsgivere om å kun benytte trekkprosent ved beregning av forskuddstrekk

6.8.3 Endring av skattekort gjennom året

Skattyter leverer opplysninger om grunnlag for det nye skattekortet, enten elektronisk eller på papir. Skatteetaten behandler forespørslene og ny skattetrekksmelding til skattyter og nytt skattekort til arbeidsgiver blir produsert.

Forsendelse av skattekortet til arbeidsgiver er avhengig av hvilken oppdateringsløsning arbeidsgiver har valgt. Dette velger arbeidsgiver når han/hun innhenter skattekort ved årsskifte.

Nye skattekort sendes til de arbeidsgivere som er registrert i distribusjonsregisteret som skattekortmottakere for denne skattyteren.

Arbeidstakere som endrer fra frikort til skattekort

Når det kommer en søknad om skattekort fra en skattyter som tidligere samme år har hatt frikort, skal et evt. restbeløp (beløp som ikke er hentet ut av arbeidsgiver) settes til 0 og inntekt hittil i år settes til fribeløpet minus eventuelt restbeløp som er fjernet.

Varsel ved endring

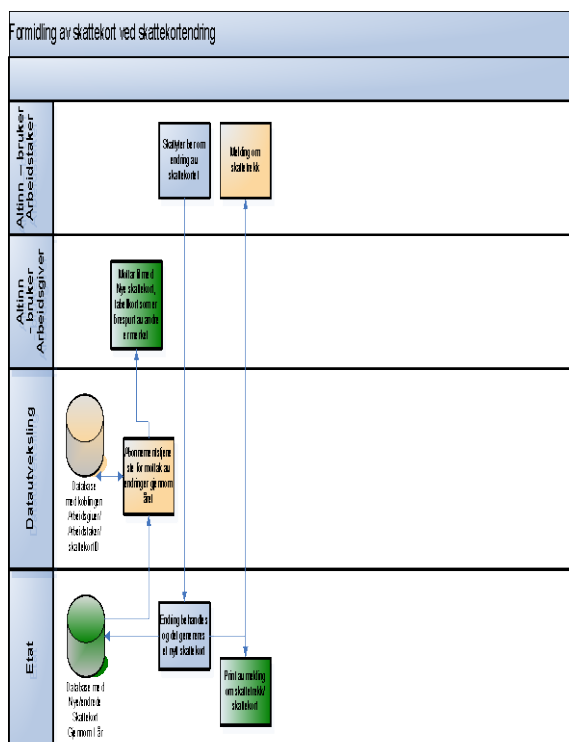
Arbeidsgiver kan velge å få et varsel fra Skatteetaten hver gang det er endret skattekort for en av de ansatte det er innhentet skattekort for, enten ved årsskiftet eller i etterkant. Når arbeidsgiver har fått varsel må han/hun innhente oppdatert skattekort før første lønnskjøring etter mottatt varsel.

Fil og eventuelt varsel ved endring

Arbeidsgiver kan eventuelt velge å få en ny fil, med ett skattekort, hver gang en ansatt får endret skattekort. Arbeidsgiver må oppdatere lønssystemet med denne filen før første lønnskjøring etter mottatt fil. Han/hun kan selv velge å motta varsel når filen kommer.

Forespørre i forkant av hver lønnskjøring

Et tredje alternativ vil være at arbeidsgiver innhenter skattekortoppdateringer i forkant av hver lønnskjøring slik at de alltid har oppdaterte data når de kjører lønn.

Figur 6-6 Oversikt over tjenester og sammenhenger ved skattekortendring

6.8.4 Ny ansatt

Når arbeidsgiver får en ny ansatt må arbeidsgiver be Skatteetaten om skattekortet på samme måte som man ber om skattekort for alle ansatte ved nyttår. Hvis det finnes et skattekort, leveres dette som vanlig, og distribusjonsregisteret oppdateres.

Dersom den nyansatte ikke har fått beregnet skattekort, må han/hun søke om skattekort fra Skatteetaten som i dag. Hvis arbeidsgiver spør om skattekort på den nyansatte før dette finnes, skal distribusjonsregisteret oppdateres slik at arbeidsgiveren får skattekortet som en ”endring” så fort det er beregnet i det sentrale systemet.

6.8.5 Arbeidstakere med frikort

Frikort uten beløpsgrense (pensjonister) behandles som ordinære skattekort for både arbeidsgiver (NAV) og arbeidstaker.

Arbeidsgivere som skal innhente frikort må, i tillegg til fødselsnummeret til arbeidstakeren, oppgi hvor høyt beløp de ønsker. For hver forespørsel reduseres restbeløpet på frikortet tilsvarende. Dersom arbeidsgiver spør om et høyere beløp enn restbeløpet, får han/hun oppgitt restbeløpet.

6.8.6 Arbeidstakere med utbetalinger fra NAV

NAV har allerede i dag en løsning for mottak av skattekort og endringer elektronisk. De bruker ikke løsningen i Altinn. På sikt bør NAV i denne sammenheng behandles på akkurat samme måte som alle andre arbeidsgivere, men det er stor sannsynlighet for at NAV ikke vil være klar for det når ordningen iverksettes. I dagens løsning gir ikke NAV noen tilbakemelding om hvilke skattytere de foretar forskuddstrekk for. Det gjør at Skatteetaten ikke vet hvilke skattytere som har en del av skattekortet sitt i bruk hos NAV og en del hos arbeidsgiver. Dette er en problemstilling som eksisterer i dag og som ikke løses i den nye ordningen.

6.9 Detaljert om de enkelte løsningselementene

6.9.1 Utstede skattekort og skattetrekkmeldinger

Det gjøres ikke endringer i den sentrale beregningen av skattekort bortsett fra at:

- Hvert skattekort får en egen Id (i dag er dette utskriftsdato)
- Skattekortet får en dato for når det gjelder fra
- Beregning av 1. gangs skattekort for skattytere som har hatt frikort tidligere henter informasjon om tjent hittil i år fra egne systemer

Når skattekortene er beregnet, lagres informasjonen (SkattekortId, Skattekommune, Tabellnr og type, Trekkprosent, Forskuddsform, Arbeidsgivergruppe, Gyldighetsdato) i skattekortdatabasen og det lages skattetrekkmelding til skattyter.

6.9.2 Skattekortdatabasen

Skattekortdatabasen er i årsversjoner og må oppbevares i 10 år av kontrollhensyn. Skattyter har via en elektronisk tjeneste innsyn i egne opplysninger for inneværende og foregående år. I skattekortdatabasen ligger alle skattekort, både de som ble produsert ved hovedutskrivningen samt nye og endrede skattekort som er produsert i løpet av året. Dersom skattyter bestiller kopi av skattetrekkmelding, lagres det ikke nytt skattekort i skattekortdatabasen.

6.9.3 Distribusjonsregister

Distribusjonsregisteret vil ha hele historikken for året i forhold til hvilke arbeidsgivere (Orgnr) som har innhentet hvilket skattekort (skattekortId) til hvilken skattyter (Fnr) når (Dato lagt i Altinn).

6.9.4 Be om skattekort fra lønnssystem

For at arbeidsgivers lønnssystem skal kunne innhente skattekortopplysninger, må det ha løsning for å generere en fil med fødsels- eller d-nr for alle ansatte. Filen skal inneholde:

- Organisasjonsnummeret til arbeidsgiver
- Fødselsnummeret (alle 11 siffer) til hver ansatt
- Valg for hvordan oppdateringer skal mottas
- Ønsket beløp ved frikortbestilling

Denne filen sendes til Skatteetaten som et vedlegg til Altinn skjemaet RF 1212.

6.9.5 Be om skattekort direkte i Altinn

Arbeidsgiver logger seg på i Altinn og velger skjema for innhenting av skattekort for ansatte. I skjemaet legger han/hun inn fødselsnummer på de ansatte og krysser av for hvordan han/hun ønsker oppdateringer. Det kontrolleres at det forespørres på et numerisk korrekt fødselsnummer. For å hindre at tjenesten benyttes til å finne ut om et fødselsnummer er i bruk, gis det ikke feilmelding i skjema for dette. Organisasjonsnummeret hentes fra Altinn-profilen. Skjemaet signeres og sendes til Skatteetaten.

6.9.6 Behandle skattekortforespørsler fra arbeidsgiver

Etter en mottakskontroll blir distribusjonsregisteret oppdatert og det blir generert en fil. Filen tilføres følgende skattekortdata på hvert fødselsnummer på filen:

- SkattekortId (identifiserer skattekort innenfor året)
- Skattekommune (denne trenger arbeidsgiver til terminoppgaven)
- Tabellnr
- Trekkprosent
- Forskuddsform (tabellkort, prosentkort, frikort)
- Arbeidsgivergruppe (dette feltet er kun til bruk for NAV)
- Gyldig fra (angir første måned dette kortet kan benyttes)
- Flere arbeidsgivere
- Feilkoder (skattekort ikke funnet, fødselsnummer ikke funnet, frikort oppbrukt)

Dataene hentes fra skattekortdatabasen. Dersom man ikke finner personen i databasen settes det en kode som viser at det ikke finnes skattekortopplysninger på skattyteren. Distribusjonsregisteret oppdateres med

skattekortId og flagget for flere arbeidsgivere settes dersom fødselsnummeret opptrer i flere kombinasjoner i distribusjonsregisteret.

Filen sendes tilbake til Altinn for de som benytter RF 1212. For de andre genereres det en enklere lesbar PDF av filen og denne sendes til Altinn.

6.9.7 Motta skattekort

Når arbeidsgiver mottar filen med skattekortdataene i Altinn, leses den inn i lønnsystemet slik at dette blir oppdatert med de nye skattekortene.

De som ikke benytter et lønnsystem med integrasjon mot Altinn, går i meldingsboksen sin på Altinn og tar opp PDF-en med skattekortdataene. Denne kan arbeidsgiver skrive ut og så benytte når han/hun kjører lønn.

6.9.8 Utstede endrede skattekort og tilhørende skattetrekkmeldinger

Løsningen for beregning av nye skattekort endres ikke bortsett fra at:

- Hvert skattekort får en egen Id (i dag er dette utskriftsdatoen)
- Skattekortet får en dato for når det gjelder fra som samsvarer med de opplysninger som skattyter har gitt til Skatteetaten

Når skattekortene er beregnet, lagres informasjonen (SkattekortId, Skattekommune, Tabellnr og type, Trekkprosent, Forskuddsform, Arbeidsgivergruppe, Gyldighetsdato) i skattekortdatabasen og det lages skattetrekkmelding til skattyter som formidles elektronisk til de som har valgt den kanalen og på papir til øvrige.

Skattekortet legges så på kø til tjenesten som formidler endrede skattekort.

6.9.9 Formidle endrede skattekort

Tjenesten for formidling av skattekort leser fra køen med nye skattekort. Ut i fra hva som finnes i distribusjonsregisteret sendes endret melding om nytt skattekort til de ulike mottakerne enten kun som et varsel, som et varsel med fil, som et varsel med PDF og melding, eller det skjer ingen distribusjon da mottakeren(e) har valgt å oppdatere foran hver lønnskjøring uansett.

6.10 Personvern og sikkerhet

Nedenfor følger en beskrivelse av hvordan hensyn til personvern blir ivaretatt i løsningen.

6.10.1 Personvern

Formålet med overføring av skattekortopplysninger til arbeidsgiver er at arbeidsgiver skal kunne foreta lovpålagt forskuddstrekk etter skattebetalingsloven kapittel 5. Skattekort er således nødvendig for at arbeidsgiver skal kunne utføre sin lovmessige plikt til å foreta korrekt forskuddstrekk. Forslaget om innføring av en ordning med elektronisk skattekort innebærer at skatteetaten vil utlevere elektronisk

skattekort til de arbeidsgivere som ber om det. Opplysningene som foreslås utlevert er blant de opplysningstypene arbeidsgiver i dag mottar under gjeldende ordning.

Gjeldende ordning baserer seg på at skattyter selv leverer skattekortet på papir til sin(e) arbeidsgiver(e). Ved en innføring av elektronisk skattekort vil skattyter ikke lenger måtte stå for overlevering av skattekort til arbeidsgiver. Den enkelte arbeidsgiver vil etter forslaget selv kunne hente ut elektronisk skattekort direkte fra skatteetaten. Forespørsel om skattekort må gjøres fra pålogget bruker i Altinn med rettighet til dette for virksomheten det gjelder. Arbeidsgivere uten organisasjonsnummer vil kunne benytte samme tjeneste i Altinn som arbeidsgivere uten lønssystem. På denne måten forenkler en prosessen, men fratar samtidig skattyter kontrollen med hvilke arbeidsgivere som til enhver tid har tilgang til vedkommendes skattekort. For å ivareta hensynet til skattyter er det foreslått visse tiltak for å holde den enkelte informert om hvilke arbeidsgivere som får utlevert skattekort, samt å gi skattyter innsyn i hvilke arbeidsgivere som tidligere har fått skattekortet utlevert.

Det elektroniske skattekortet vil inneholde et begrenset antall opplysningstyper. Forslaget innebærer at enkelte opplysningstyper som tidligere fremgikk av skattekortet blir fjernet. Det foreslås at det elektroniske skattekortet skal inneholde opplysninger om fødsels-/d-nummer, tabell, trekkprosent, og skattekommune i form av et firesifret kommunenummer. Tjenesten vil sikres slik at den ikke kan misbrukes til å søke etter fødselsnummer som er i bruk. Øvrige opplysninger, som eksempelvis skattyters navn og adresse, vil ikke fremgå av det elektroniske skattekortet. Etter arbeidsgruppens vurdering vil det elektroniske skattekortet samlet sett ikke anses som informasjon av sensitiv eller ømfintlig art. For ordens skyld vil vi også påpeke at opplysningstypene som er nevnt faller utenfor definisjonen av sensitive personopplysninger som følger av personopplysningsloven (popplyl.) § 2 nr. 8.

Den foreslåtte ordningen, hvor arbeidsgiver selv kan etterspørre skattekort for skattyter, kan ikke forhindre utlevering av elektronisk skattekort til virksomheter som ikke har et berettiget krav på det, eksempelvis utlevering av skattekort til en virksomhet hvor skattyter ikke er ansatt. For å hindre slike tilfeller vil en være avhengig av en ordning basert på forhåndsgodkjenning/samtykke fra skattyter før utlevering til arbeidsgiver. En slik ordning vil imidlertid ikke være forenlig med målet om å forenkle distribusjonen av skattekort. Forhåndsgodkjenning vil i praksis også medføre flere plikter for den enkelte skattyter og en mer kompleks og tidkrevende prosess totalt sett. På grunnlag av den begrensede opplysningsmengden som foreslås utlevert, samt opplysningenes art, er arbeidsgruppen av den oppfatning at hensynet til personvern og kontroll over egne opplysninger ivaretas i tilstrekkelig grad ved at skattyter i etterkant av utleveringen kan innhente informasjon om hvilke arbeidsgivere som har mottatt elektronisk skattekort for vedkommende.

For behandling av personopplysninger som fremgår av det elektroniske skattekortet i forbindelse med gjennomføringen av lovpålagt forskuddstrekk, må arbeidsgiver oppfylle de krav personopplysningsloven oppstiller for slik behandling. Dette gjelder blant annet krav til behandlingsgrunnlag etter popplyl. § 8, samt de grunnkrav for behandling av personopplysninger som følger av popplyl. § 11.

Personopplysninger kan primært behandles på grunnlag av samtykke eller lovhjemmel, jf. popplyl. § 8 (1). Behandling på grunnlag av samtykke anses i denne sammenheng lite hensiktsmessig da behandling av skattekort er nødvendig for beregning av forskuddstrekk for alle som tar lønnet arbeid. Hensynet til målet om en effektivisering av distribusjonen av skattekort synes heller ikke å være forenlig med en samtykkebasert ordning. Det foreslås derfor å etablere en hjemmel for arbeidsgivers behandling av skattekortopplysninger i skattebetalingsloven.

Når det gjelder hvilke opplysningstyper som kan behandles, følger det av popplyl. § 11 litra d at opplysningene "må være tilstrekkelige og relevante for formålet med behandlingen". Formålet, å gjennomføre lovpålagt forskuddstrekk, setter dermed rammene for hvilke opplysningstyper som kan fremgå av det elektroniske skattekortet. Arbeidsgiver plikter videre å slette det elektroniske skattekortet så snart formålet er oppfylt eller faller bort, jf. popplyl. § 11 litra e, med mindre annen lovgivning tilsier videre lagring.

Skattyter vil få informasjon om utlevering av skattekortopplysninger gjennom en elektronisk innsynstjeneste. Det kan imidlertid vurderes å gjennomføre supplerende tiltak eller å etablere tilleggsløsninger for å dekke skattyters behov for informasjon om utlevering samt innsyn i og kontroll med egne opplysninger.

Et tiltak for å styrke skattyters kontroll med utlevering av egne skattekortopplysninger kan være å etablere en frivillig ordning hvor skattyter selv gis mulighet til å styre tilgangen til egne skattekortopplysninger. Dette kan gjøres gjennom et egnet elektronisk grensesnitt hvor skattyter selv definerer de arbeidsgivere som uten særskilt varsling kan gis tilgang til vedkommendes skattekort. Forespørsler om skattekort fra arbeidsgivere som ikke er gitt slik tillatelse vil for skattytere som har valgt å benytte seg av ordningen bli avvist.

Et annet tiltak som kan vurderes er muligheten for å gi skattyter informasjon om hvilke arbeidsgivere som har fått skattekortopplysninger om ham/henne i det foregående inntektsåret gjennom skattetrekksmeldingen. Dersom arbeidsgiver(e) som er nevnt i meldingen etterspør elektronisk skattekort for påfølgende inntektsår, vil skattekortet utleveres uten at skattyter underrettes nærmere. Dersom arbeidsgivere som ikke fremgår av skattekortmeldingen etterspør og får utlevert elektronisk skattekort vil skattyter få informasjon om slik utlevering. Blir skattyter oppmerksom på at andre enn skattyters nåværende arbeidsgiver(e), eksempelvis en tidligere arbeidsgiver, har fått utlevert hans skattekort elektronisk, vil skattyter kunne ta kontakt med denne virksomheten og be vedkommende slette de aktuelle skattekortopplysningene fra sitt lønssystem.

Informasjon om hvilke arbeidsgivere som har etterspurt skattekort for hvilke arbeidstakere vil bli registrert i et særskilt distribusjonsregister. Registeret vil være et internt register for skatteetaten og informasjonen som registreres her vil ikke bli utlevert til andre enn skattyter selv. Registeret vil ivareta skattyters innsynsrett til egne opplysninger og det vil fremgå hvilke arbeidsgivere som har etterspurt elektronisk skattekort for den enkelte. Registeret vil videre fungere som et adresseregister over registrerte arbeidsgivere. Hensikten vil være å kunne oppdatere arbeidsgivere i de tilfeller deres ansatte får beregnet nytt skattekort. Skatteetaten vil være behandlingsansvarlig for registeret og behandlingsgrunnlaget vil fremgå av ny § 5-1 fjerde ledd i skattebetalingsloven.

6.10.2 Sikkerhet i tjenestene til skattyter

Løsningen baseres på utprøvd arkitektur som benyttes i etaten i dag. Skattetrekksmeldingen formidles elektronisk til skattyter via Altinn på samme måte som f.eks. skatteoppgjøret. Skattyter må logge seg inn i Altinn via Id-porten/MinId for så å gå til meldingsboksen hvor skattetrekksmeldingen ligger. Varsel til skattyter om at han/hun har fått noe i meldingsboksen vil kunne formidles til mobil- og e-postadresse som er registrert i skattyters profil i Altinn. Det pågår et arbeid med å tilgjengeliggjøre adresseinformasjon fra MinId til Altinn profil. En slik løsning vil øke kvaliteten på adressen, og legge til rette for at denne kan brukes til å sende varsel til skattyter.

Skattetrekksmeldingene vil ligge i skattyters meldingsboks inntil han/hun selv velger å slette dem.

Innsyn i skattekortet og hvilke arbeidsgivere som har lastet det ned, vil også skje fra Altinn. Det arbeides med å få på plass en ny løsning for oppslag mot etatens systemer. Oppslaget vil da være basert på web-tjenester og bruk av standardiserte SAML-mekanismer. Dette vil, på en bedre måte enn i dag, sikre at data om skattyter går ubrutt fra etatens systemer og til den påloggede skattyteren. Løsningen vil benytte samme arkitektur som er bygget for oppslag i skattekonto.

Tjenesten for endring/bestilling av skattekort er beskyttet gjennom ID-porten (inkludert MinID). Dette sikrer at søknader er sendt inn av den søknaden gjelder.

6.10.3 Sikkerhet i tjenestene til arbeidsgiver

I retningslinjene til arbeidsgiver vil det fremgå at det i henhold til personopplysningslovens bestemmelser kun foreligger rett til å etterspørre skattekort som er nødvendig for å foreta lovpålagt forskuddstrekk. Det vil si at arbeidsgiver kun har rett til å etterspørre skattekort for skattytere som arbeidsgiver skal utbetale trekkpliktige ytelser til. Skattyters innsyn i forespørslene vil virke oppdragende på arbeidsgiverne.

Det vil stilles krav til arbeidsgiver om oppbevaringen av skattekortene, og også krav til sletting når det ikke lenger er nødvendig å oppbevare de av hensyn til kontroll og bokettersyn.

Forespørslene fra arbeidsgiver vil kontrolleres for å avsløre eventuelle forsøk på vasking av fødselsnummer.

Det vil settes opp vanlige kontroller for utveksling av data for å hindre at noe går tapt, enten det er hele filer eller enkelte fødselsnummer i en fil.

7 Juridisk vurdering av elektronisk skattekort

7.1 Innledning

Formålet med forslaget til ny ordning med elektronisk skattekort er å skape forenklinger både for arbeidsgivere, skattytere og skatteetaten. Forslaget innebærer en endring i måten skattekort distribueres og behandles ved gjennomføring av forskuddstrekk for personlige skattytere. Forslaget medfører ikke endringer i selve forskuddsskattsystemet. Regelverket knyttet til skattekontorenes distribusjon av skattekort og arbeidsgiveres og skattyteres behandling av skattekort må imidlertid tilpasses den nye ordningen. Den vesentligste endringen som foreslås er innføringen av en ny plikt for arbeidsgiver til å innhente skattekort for sine ansatte direkte fra skatteetaten. I tilknytning til dette må reglene for skattekontorenes plikt til å skrive ut og sende skattekort og frikort til skattytere endres til at skattekontorene etter ny ordning skal utstede skattekort som skal tilgjengeliggjøres elektronisk for arbeidsgiver. Skattyters plikt til å levere skattekort til arbeidsgiver må oppheves. Dagens skattekort på papir er i dag delt inn i tre deler. Dette skillet foreslås opphevet ettersom arbeidsgiver med den nye ordningen vil få tilgang til hele skattekortet og inndelingen derfor ikke vil være nødvendig. Arbeidsgivers fremgangsmåte for skattetrekk må også tilpasses den foreslåtte løsningen, da hovedarbeidsgivere og biarbeidsgivere også med den nye løsningen skal trekke etter ulike skattekorttyper. Dagens regelverk er skrevet under forutsetning av at skattekort utskrives og sendes skattyter i papirformat. En rekke bestemmelser må derfor tilpasses den nye ordningen begrepsmessig.

7.2 Rettslig regulering

Dagens skattekortordning er regulert i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) med tilhørende forskrift, forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften). I skattebetalingsloven og skattebetalingsforskriften er det i hovedsak kapittel 5 om forskuddstrekk det foreslås endringer i. I tillegg foreslås det endringer av begrepsbruken i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) og forskrift 1. desember 2004 nr. 1558 om bokføring (bokføringsforskriften).

7.3 Utskriving av skattekort

7.3.1 Gjeldende rett

Etter skattebetalingsloven § 5-1 første ledd skal skattekontoret skrive ut skattekort før inntektsårets begynnelse for alle skattytere som forutsettes å få trekkpliktig inntekt av betydning. Tilsvarende gjelder for frikort etter skattebetalingsforskriften §§ 5-3-1 og 5-3-2. Skattekort skal etter skattebetalingsforskriften § 5-1-3 sendes til skattyter. Skattekortet kan i løpet av inntektsåret skrive ut nye skattekort, dersom det er gjort feil ved utskrivningen, jf skattebetalingsloven § 5-1 første ledd.

7.3.2 Arbeidsgruppens vurderinger og forslag

7.3.2.1 Tilgjengeliggjøring av skattekort

Den foreslåtte ordningen forutsetter at skattekort skal gjøres elektronisk tilgjengelig for arbeidsgiver. Arbeidsgruppen foreslår at bestemmelse om slik tilgjengeliggjøring inntas i skattebetalingsloven § 5-1 annet ledd første punktum. Det foreslås at det i bestemmelsen skal fremgå at skattekort skal gjøres tilgjengelig elektronisk. Bestemmelsen må ses i sammenheng med § 5-1 første ledd første punktum som omhandler skattekontorenes plikt til å utstede skattekort for skattyterne før inntektsårets begynnelse. Skattekortene vil dermed være tilgjengelig for arbeidsgiver slik at han har riktig grunnlag for å foreta forskuddstrekk for sine ansatte i januar.

Skattebetalingsforskriften § 5-1-3 omhandler skattekontorets utsendelse av skattekort til skattyter. Som følge av den foreslåtte elektroniske løsningen foreslår arbeidsgruppen at bestemmelsens overskrift endres til "tilgjengeliggjøring av skattekort", og at innholdet i bestemmelsens første og annet ledd tilpasses den nye løsningen. Arbeidsgruppen foreslår at første ledd endres slik at skattekontorene skal gjøre skattekort elektronisk tilgjengelig for arbeidsgiverne før inntektsårets begynnelse, og at fristen for tilgjengeliggjøring dersom det utstedes nye skattekort i løpet av året er så snart som mulig jf. utkastet til nytt annet ledd i skattebetalingsforskriften § 5-1-3. Det foreslås at bestemmelsens tredje ledd om skattekontorets anledning til å sende skattekort direkte til arbeidsgiver oppheves. Det vises til forslag til endring i skattebetalingsloven § 5-1 annet ledd og skattebetalingsforskriften § 5-1-3.

7.3.2.2 Oppheving av skattekontorets rett til å kreve skattekort tilbake

Etter skattebetalingsloven § 5-1 annet ledd kan skattekontoret kreve at skattekort som kontoret har skrevet ut, skal leveres tilbake. Med den foreslåtte ordningen vil skattekort tilgjengeliggjøres ved en elektronisk tjeneste. Arbeidsgivere som innhenter skattekort for sine ansatte vil legge inn skattekortopplysningene i sin lønns tjeneste. Det vil dermed ikke være mulig å levere inn igjen skattekortopplysninger på tilsvarende måte som etter gjeldende ordning, og arbeidsgruppen foreslår derfor at bestemmelsen ikke videreføres. Nytt annet ledd i § 5-1 vil derfor etter arbeidsgruppens forslag omhandle blant annet skattekontorenes tilgjengeliggjøring av skattekort. Det vises til forslag til endring i skattebetalingsloven § 5-1 annet ledd.

7.4 Skattyters plikt til å levere skattekort til arbeidsgiver

7.4.1 Gjeldende rett

Skattyters plikt til å fremlegge skattekort til arbeidsgiver følger implisitt av skattebetalingsloven § 5-5 første ledd, og direkte i skattebetalingsforskriften § 5-1-10. Etter skattebetalingsforskriften § 5-1-10 skal skattyter straks levere skattekort han mottar til arbeidsgiver. Hoveddelen, Del 1 skal gis til den

arbeidsgiver hvor inntekten forventes å være høyest (hovedarbeidsgiver), mens Del 2 skal leveres til skattyters andre arbeidsgivere.

7.4.2 Arbeidsgruppens vurderinger og forslag

7.4.2.1 Opphevelse av skattyters plikt til å fremlegge skattekort for arbeidsgiver

Den foreslåtte ordningen medfører at skattyter ikke får tilsendt skattekort fra skatteetaten, og skal dermed ikke lenger legge dette frem for arbeidsgiver. Arbeidsgiver skal i stedet innhente skattekort direkte fra skatteetaten. Arbeidsgruppen foreslår derfor at skattyters plikt til å fremlegge skattekort oppheves. Det vises til forslag til endring i skattebetalingsloven § 5-5 første ledd og skattebetalingsforskriften § 5-1-10.

7.5 Skattekorttyper

7.5.1 Gjeldende rett

Skattebetalingsforskriften § 5-1-1 omhandler ulike skattekorttyper. Etter bestemmelsens første ledd skal et skattekort bestå av tre ulike deler. Del 1 og Del 2 gjelder hver for seg som skattekort når de er utfylt. Del 1 er som regel et tabellkort, men kan også være et prosentkort. Del 2 er alltid et prosentkort. Del 3 er en opplysningsdel som blant annet kan inneholde opplysninger om utskrevet forskuddsskatt. Etter skattebetalingsforskriften § 5-1-10 skal skattyter legge frem skattekort til arbeidsgiver. Skattyter med kun en arbeidsgiver, leverer Del 1 av skattekortet til denne. Dersom skattyter har flere arbeidsgivere skal Del 1 leveres til den arbeidsgiver hvor trekkpliktig inntekt vanligvis er høyest (hovedarbeidsgiver), og Del 2 til skattyters andre arbeidsgivere (biarbeidsgivere). Når Del 1 av skattekortet bare gis til en arbeidsgiver forhindrer dette at flere arbeidsgivere trekker etter tabell som vil medføre at det trekkes for lite forskuddsskatt i forhold til utlignet skatt. For lite forskuddstrekk vil medføre restskatt for skattyter.

7.5.2 Arbeidsgruppens vurderinger og forslag

7.5.2.1 Opphevelse av de ulike delene

Arbeidsgruppen foreslår at dagens inndeling av skattekort ikke videreføres i den nye ordningen. Dette skyldes at skatteetaten ikke har informasjon om hvorvidt skatteyter har flere arbeidsgivere og eventuelt hvilke av disse som skal trekke etter tabell eller prosent. Arbeidsgruppen mener det er hensiktsmessig å gi arbeidsgiver som innhenter skattekort for sine ansatte, tilgang til hele skattekortet og ikke enkelte deler. Det foreslås derfor at skattebetalingsforskriften § 5-1-1 første ledd oppheves. Det foreslås at annet ledd blir nytt første ledd, og at bestemmelsen tilpasses forslaget med å oppheve skattekortets ulike deler. Det vises til forslag til endring av skattebetalingsforskriften § 5-1-1.

7.5.2.2 Hvilke skattekorttype arbeidsgiver skal trekke etter

Arbeidsgiver vil etter den foreslåtte ordning få tilgang til hele skattekortet når det innhentes fra skatteetaten, og må ta stilling til om det skal foretas forskuddstrekk etter tabell eller prosent. Dersom flere arbeidsgivere foretar forskuddstrekk etter tabell vil det trekkes mindre skatt enn utlignet, og dette vil kunne medføre restskatt for skattyter. Arbeidsgruppen har vurdert hvorvidt skattyter bør pålegges en plikt til å informere sine arbeidsgivere om hvilken del av skattekortet de skal trekke etter, men har funnet det lite hensiktsmessig ettersom en slik plikt ikke vil kunne sanksjoneres. Arbeidsgruppen mener imidlertid at arbeidsgivere synes å ha god kunnskap om hvilken del av skattekortet det skal trekkes etter. Arbeidsgruppen mener det derfor bør innføres en regel om at skattyter bør informere sine arbeidsgivere

om de er hoved- eller biarbeidsgivere og at arbeidsgiver kan opplyse om hvilke del av skattekortet det trekkes etter, for eksempel på skattyters lønsslipp. Det foreslås at dette inntas i skattebetalingsforskriften § 5-10-20 som omhandler arbeidsgivers plikt til å gi skattyter kvittering for foretatt forskuddstrekk m.v. Det vises til forslag til endring i skattebetalingsforskriften § 5-10-20 første ledd.

Skattebetalingsforskriften § 5-1-10 omhandler skattyters behandling av skattekortet, og pålegger en plikt til å levere riktig del av skattekortet til hovedarbeidsgiver og eventuelle biarbeidsgivere. Arbeidsgruppen foreslår at skattebetalingsforskriften § 5-1-10 første ledd endres til å kun omhandle hovedarbeidsgivers forskuddstrekk etter tabell, mens annet ledd endres til å omhandle biarbeidsgivers trekk etter prosentkort. Det foreslås videre at det inntas et nytt tredje ledd i bestemmelsen hvor det fremgår at skattyter som har flere arbeidsgivere bør gi informasjon om de er hoved- eller biarbeidsgiver. Arbeidsgruppen foreslår at overskriften i skattebetalingsforskriften § 5-1-10 endres til "*Behandling av skattekort*". Det vises til forslag til endring i skattebetalingsforskriften § 5-1-10.

7.6 Skattyters innsynsrett i skattekortopplysninger

7.6.1 Gjeldende rett

Etter dagens ordning får skattyter tilgang til sine skattekortopplysninger ved den alminnelige hovedutskrivningen av skattekort før hvert inntektsår og ellers når han bestiller endrede skattekort i løpet av året, jf. skattebetalingsloven § 5-1 og skattebetalingsforskriften § 5-1-3. Ved lov 10. desember 2011 nr. 69 ble det i tillegg inntatt et nytt tredje punktum i skattebetalingsloven § 5-1 første ledd om at skattekort med forhåndsutfylte opplysninger om skattyter kan gjøres tilgjengelig for skattyter ved elektronisk kommunikasjon.

7.6.2 Arbeidsgruppens vurderinger og forslag

Arbeidsgruppens forslag om innføring av elektronisk skattekort medfører at skattyter ikke lenger får tilgang til skattekortet, da dette innhentes av arbeidsgiver. For at skattyter skal kunne kontrollere at skattekortopplysningene er riktig foreslår arbeidsgruppen at det lovfestes en innsynsrett for skattyter til skattekortopplysningene. En slik innsynsrett vil gi skattyter incentiver til å søke om endret skattekort med korrekte opplysninger. Arbeidsgruppen foreslår at det lovfestes at skattekontoret skal utarbeide en skattetrekksmelding til skattyter før hvert inntektsår. Skattetrekksmeldingen skal inneholde beregnet forskuddstrekk og beregningsgrunnlaget for skattetrekket. Arbeidsgruppen mener det også vil være hensiktsmessig å gi skattyter innsyn i hvilke arbeidsgivere som har innhentet skattekortopplysninger om vedkommende, for at ikke uvedkommende eller tidligere arbeidsgivere skal kunne benytte seg av skattekortopplysninger om vedkommende. Arbeidsgruppen mener derfor det bør lovfestes at Skattedirektoratet skal registrere hvilke arbeidsgivere som innhenter skattekort.

Arbeidsgruppen foreslår at skattebetalingsloven § 5-1 første ledd tredje punktum oppheves, og at det inntas et nytt fjerde ledd som gir Skattedirektoratet adgang til å registrere arbeidsgivers innhenting av skattekort. Det foreslås videre at det inntas et nytt femte ledd i skattebetalingsloven § 5-1 om skattekontorets utarbeidelse av skattetrekksmelding, og et nytt sjette ledd om skattyters innsynsrett. Det vises til forslag til endring i skattebetalingsloven § 5-1.

7.7 Arbeidsgivers forhold

7.7.1 Gjeldende rett

Etter skattebetalingsloven § 5-4 første ledd plikter arbeidsgiver å foreta forskuddstrekk i henhold til skattekortet han mottar fra skattyter. Når skattyter ikke har levert skattekort og arbeidsgiver ikke på annen måte har fått de opplysningene som fremgår av skattekortet, skal arbeidsgiver etter skattebetalingsloven § 5-5 første ledd foreta forskuddstrekk med 50 prosent, eller 30 prosent for visse trygdeytelser. Dersom arbeidsgiver ikke har mottatt skattekort for det nye inntektsåret, men har skattekort fra året før, skal arbeidsgiver etter skattebetalingsforskriften § 5-5-1 trekke etter fjorårets skattekort i januar. Arbeidsgiver kan etter skattebetalingsforskriften § 5-5-2 korrigere forskuddstrekket når skattekortet blir levert.

Etter skattebetalingsforskriften § 5-1-11 første og sjette ledd plikter arbeidsgiver som mottar Del 1 fra skattyter å oppbevare denne gjennom inntektsåret, og videre i minst ett år dersom han oppbevarer skattekortet ved utgangen av inntektsåret. Arbeidsgiver skal etter skattebetalingsforskriften § 5-1-11 første ledd levere skattekortet tilbake til skattyter når arbeidsforholdet opphører og siste trekkberegning er foretatt, eller når skattyter krever det. Biarbeidsgivere som mottar Del 2 fra skattyter skal levere dette tilbake til skattyter når han har gjort de nødvendige notater. Del 2 kan likevel beholdes når skattyter samtykker til det, jf skattebetalingsforskriften § 5-11-1. Etter skattebetalingsloven § 5-13 plikter arbeidsgiver å fremlegge skattekort han oppbevarer ved en eventuell kontroll foretatt av skatteoppkreveren.

7.7.2 Arbeidsgruppens vurderinger og forslag

7.7.2.1 Ny plikt for arbeidsgiver til å innhente skattekort

Arbeidsgruppen forslår at arbeidsgiver pålegges plikt til å innhente skattekort for sine ansatte. Innehenting skal skje direkte fra Skatteetaten før begynnelsen av hvert inntektsår, og fortløpende før hver lønnskjøring slik at eventuelle endrede skattekort kan registreres i arbeidsgivers lønnssystem. Arbeidsgiver skal også innhente skattekort når nye medarbeidere tilsettes.

Arbeidsgruppen foreslår at regelen inntas i skattebetalingsloven § 5-1 annet ledd hvor det klargjøres at skattekort skal gjøres tilgjengelig for arbeidsgiver elektronisk, og at arbeidsgiver plikter å innhente skattekort for sine ansatte før inntektsårets begynnelse og også oppdatere skattekortopplysningene før hver lønnskjøring. Arbeidsgruppen foreslår at det inntas en presisering om at arbeidsgiver ikke kan bruke opplysningene som innhentes til andre formål enn det som følger av loven.

Skattebetalingsloven § 5-4 første ledd pålegger arbeidsgiver plikt til av eget tiltak å foreta forskuddstrekk etter skattekortet. Arbeidsgruppen foreslår at det inntas en presisering om atplikten skal gjelde det til enhver tid gjeldende skattekortet for å synliggjøre arbeidsgivers plikt til å oppdatere skattekortopplysningene før hver lønnskjøring. Det vises til forslag til endring i skattebetalingsloven § 5-1 annet ledd og § 5-4 første ledd.

7.7.2.2 Forskuddstrekk når skattekortet ikke er gjort tilgjengelig

Arbeidsgruppen foreslår at skattebetalingsloven § 5-5 første ledd tilpasses slik at reglene for forskuddstrekk når arbeidsgiver ikke har mottatt skattekortopplysninger endres til å skylde manglende tilgjengeliggjøring, i stedet for manglende levering. Etter arbeidsgruppens vurdering er det hensiktsmessig å videreføre regelen om at arbeidsgiver skal foreta forskuddstrekk med 50 eller 30 prosent, da det også med den nye ordningen kan forekomme at arbeidsgiver må foreta forskuddstrekk

uten at han har skattekortopplysninger tilgjengelig. Selv om arbeidsgiver etter forslaget gjøres ansvarlig for å innhente skattekort, og behovet for regelen dermed vil bli redusert, ser arbeidsgruppen behovet for å opprettholde regelen for de tilfeller hvor arbeidsgiver for eksempel av tekniske årsaker ikke har mottatt skattekortopplysninger, eller hvor skattyter ikke har søkt om skattekort. For å unngå at arbeidsgiver unnlater å innhente skattekort for sine ansatte, og i stedet trekke etter reglene i skattebetalingsloven § 5-5 første ledd, mener arbeidsgruppen det bør presiseres at manglende skattekortopplysninger ikke skal skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra arbeidsgivers side.

Arbeidsgruppen foreslår at skattebetalingsforskriften § 5-5-1 endres på tilsvarende måte, slik at forskuddstrekk i januar foretas etter sist beregnede skattekort for året før, når skattekort for det nye inntektsåret ikke er gjort tilgjengelig for arbeidsgiver. Arbeidsgruppen foreslår at overskriften endres til *”Forskuddstrekk når nytt skattekort ikke lar seg innhente”*. Det foreslås videre at det inntas et nytt annet ledd som regulerer arbeidsgivers forskuddstrekk i løpet av året når skattekortet endres og det ikke er gjort tilgjengelig for arbeidsgiver. Arbeidsgruppen foreslår at arbeidsgiver i slike tilfeller skal foreta trekk etter det sist beregnede skattekortet.

Det vises til forslag til endring i skattebetalingsloven § 5-5 første ledd og skattebetalingsforskriften § 5-5-1.

7.7.2.3 Opphevelse av arbeidsgivers plikt til å oppbevare, tilbakelevere og fremlegge skattekort

Arbeidsgruppen foreslår at skattebetalingsforskriften § 5-1-11 om arbeidsgivers behandling av skattekortet ikke videreføres i den nye ordningen. Bestemmelsen regulerer arbeidsgivers plikt til blant annet å oppbevare, påtegne og levere tilbake skattekort han mottar av skattyter, og baserer seg på skattekort i papirformat. Med den nye foreslåtte ordningen skal skattekortopplysningene innhentes elektronisk og registreres i arbeidsgivers lønnssystem. Reglene om arbeidsgivers behandling av papirbaserte skattekort vil derfor ikke lenger være aktuelle. Arbeidsgruppen foreslår derfor at skattebetalingsforskriften § 5-1-11 oppheves.

Etter skattebetalingsloven § 5-13 første ledd annet punktum kan skatteoppkreveren under bokettersyn hos arbeidsgiver kreve at arbeidsgiver fremlegger ”skattekort, trekkpålegg og andre dokumenter og regnskapsmateriale av betydning for kontrollen”. Arbeidsgiver vil med den foreslåtte ordningen ikke ha papirskattekort til oppbevaring og kan dermed ikke utlevere disse under bokettersyn. Det foreslås derfor at ”skattekort” fjernes fra skattebetalingsloven § 5-13 første ledd annet punktum. Det vises til forslag om endring i skattebetalingsloven § 5-13 første ledd.

7.8 Begrepstilpasninger

7.8.1 Generelt

Overgangen fra skattekort som utsendes skattyter på papir, til en elektronisk innhenting fra arbeidsgiver, krever at regelverket tilpasses. Dagens regelverk er skrevet under forutsetningen av at skattekortet finnes i papirformat og flere begreper må derfor tilpasses den elektroniske formen for skattekort. Enkelte bestemmelser må også tilpasses de foreslåtte endringene om at arbeidsgiver skal innhente skattekort i stedet for å få disse fremlagt fra skattyter, og at Skatteetaten skal gjøre skattekortene tilgjengelig for arbeidsgiver, i stedet for at disse skrives ut og sendes skattyter. I tillegg må noen bestemmelser tilpasses den nye foreslåtte ordningen med skattetrekkmeldinger som skal gi skattyter nødvendig informasjon.

7.8.2 Arbeidsgruppens vurderinger og forslag

7.8.2.1 Endring av begrepet "utskrive"

En rekke bestemmelser i skattebetalingsloven og skattebetalingsforskriften anvender begrepet "utskrive" i ulike former, knyttet til skattekontorenes utarbeidelse av skattekort. Arbeidsgruppen mener dette begrepet bør endres for å tilpasses overgangen fra skattekort i papirformat til elektroniske skattekort.

Arbeidsgruppen foreslår at begrepet endres til "utstede" som er et teknologinøytralt alternativ. Det vises til forslag til endring av skattebetalingsloven §§ 5-1 første ledd, 6-3 første ledd og femte ledd, og skattebetalingsforskriften §§ 5-1-2 første ledd, 5-1-3 annet ledd, 5-2-1 første ledd, 5-2-2, 5-2-3, 5-3-1 første ledd, 5-3-2, 6-3-1 og 6-3-2.

7.8.2.2 Endring av uttrykket "mottatt eller får fremlagt"

Flere bestemmelser i skattebetalingsforskriften benytter uttrykket "mottatt eller får fremlagt" i forbindelse med at skattyter legger frem skattekort eller frikort for sin arbeidsgiver. Med den foreslåtte ordningen vil skattyter ikke lenger fremlegge skattekort til arbeidsgiver, da arbeidsgiver skal innhente skattekort direkte fra Skatteetaten. Arbeidsgruppen foreslår at begrepsbruken i de aktuelle bestemmelsene endres til "innhentet". Det vises til forslag til endring i skattebetalingsforskriften §§ 5-3-1 annet ledd, 5-3-2 femte ledd, 5-5-2 og 5-10-3.

7.8.2.3 Endring av begrepet "levert"

Bokføringsforskriften § 5-6 annet ledd omhandler krav til bokføringspliktige arbeidsgiveres dokumentasjon av lønn mv., når skattekortet ikke er levert og skattekortopplysninger ikke er kommet til arbeidsgivers kunnskap på annen måte. For arbeidsgivere som ikke er bokføringspliktig etter bokføringsloven oppstilles det krav til å føre lønningsliste etter skattebetalingsforskriften § 5-11-2 annet ledd, når skattekort ikke er levert.

Arbeidsgruppen foreslår at begrepet "levert" endres til "gjort tilgjengelig for arbeidsgiver". Det vises til forslag til endring i bokføringsforskriften § 5-6 annet ledd og skattebetalingsforskriften § 5-11-2 annet ledd.

7.8.2.4 Tilpasning til ny ordning med skattetrekksmelding

Arbeidsgruppen foreslår at informasjon om beregnet forskuddsskatt, beregningsgrunnlaget for skattetrekket samt opplysninger om hvilke arbeidsgivere som har innhentet skattekort for skattyter, gis i form av en skattetrekksmelding. Det foreslås derfor at regelverket tilpasses innføringen.

Etter ligningsloven § 3-3 nr. 4 kan skattekort sendes direkte til skattyter, selv om vedkommende er representert ved en fullmektig. Arbeidsgruppen foreslår at "skattekort" endres til "skattetrekksmeldning".

Skattebetalingsforskriften § 6-3-1 og § 6-3-2 omhandler melding om fastsetting av forskuddsskatt for personlige skattytere. Slik melding skal sendes skattyter sammen med skattekortet. Arbeidsgruppen foreslår at bestemmelsene tilpasses den nye ordningen med at slik informasjon skal gis skattyter i en skattetrekksmelding.

Det vises til forslag til endring i ligningsloven § 3-3 nr. 4 og skattebetalingsforskriften § 6-3-1 og § 6-3-2.

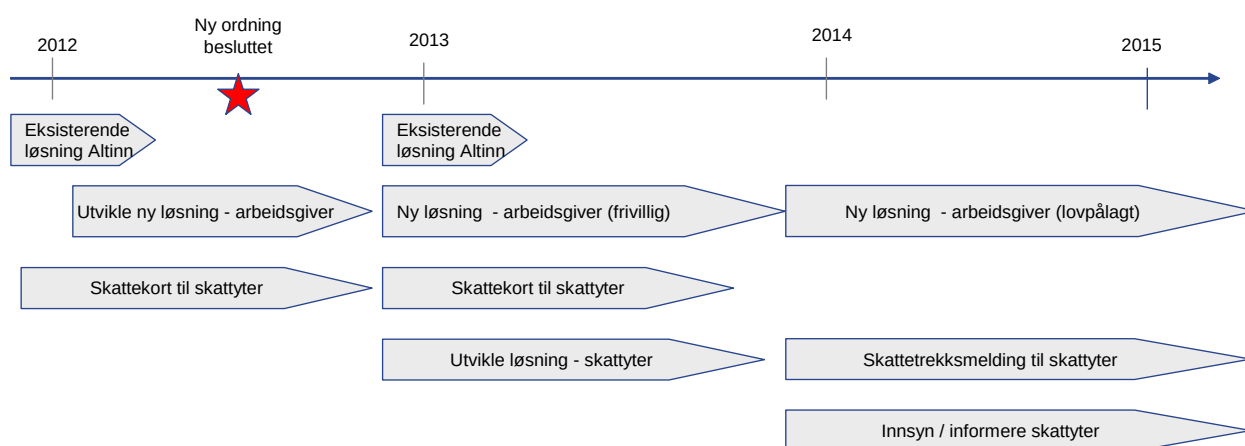

8 Overgang til ny ordning

Dette kapitlet beskriver forslag til overgang til ny ordning.

8.1 Førstegangs etablering - perioden 2012 - 2014

EDAG arbeidsgrupperapport anbefaler at ny ordning for elektronisk skattekort bør være innført før en eventuell innføring av EDAG. På bakgrunn av dette anbefales følgende innføringsløp:

Figur 8-1 Overgang til ny ordning for elektronisk skattekort

Ny løsning for arbeidsgivere utvikles i 2012, og skal være klar til bruk før hovedutskrivningen for inntektsåret 2013 som starter i november – desember 2012. Eksisterende løsning i Altinn for maskinell overføring av skattekort kan kjøres i parallell som en back-up i tilfeller der arbeidsgiver opplever at det oppstår problemer i dialogen mellom sitt lønssystem og ny løsning. Overgangsordningen vil også sikre at brukere av lønssystemer som ikke er tilpasset kan slippe å bytte lønssystem. Hovedutskrivningen vil i hovedsak følge dagens tidsplan, slik at det tidsmessig ikke blir endringer ved overgang til ny ordning.

Arbeidsgiver har fram til nå hatt mulighet for å foreta maskinell overføring av skattekortopplysninger via lagringsmedia (CD, tape etc). Denne muligheten bortfalt fra og med hovedutskrivningen for inntektsåret 2012.

For inntektsåret 2013 vil ny løsning rettet mot arbeidsgivere være i full drift, og første årsversjon av distribusjonsregisteret vil bli etablert. Det vil sendes ut skattekort til skattyter på vanlig måte, men arbeidsgivere som tar i bruk ny løsning trenger ikke å innhente disse.

Arbeidsgivere som av ulike årsaker ikke tar i bruk ny løsning for inntektsåret 2013, må hente inn skattekort på papir fra sine ansatte.

For leverandører av lønssystemer som ikke har foretatt de nødvendige tilpasninger i sitt lønssystem i tide, vil det være mulig å bruke gammel Altinn-løsning i forbindelse med hovedutskrivningen, for deretter å gå over til ny løsning i løpet av året.

Fra og med inntektsåret 2014 vil bare den nye løsningen være tilgjengelig for arbeidsgiver. Samtidig begynner utsending av skattetreksmelding til skattyter i stedet for skattekort. Distribusjon av skattetreksmeldingen til skattyter i forbindelse med hovedutskrivningen gjøres i desember 2013.

I 2014 får skattyter også innsyn i et register som fortløpende blir oppdatert over hvilke arbeidsgivere som har hentet ut skattekort for en selv. Eksisterende tjenester for å søke om / endre skattekort vil også være tilpasset ny løsning i den grad det er behov for det. Skattetrekksmeldingen vil i hovedsak sendes ut på papir det første året, men muligheter for elektronisk distribusjon vil bli tatt i bruk i den grad det vil være mulig.

Arbeidsgruppens vurdering er at et innføringsløp som foreslått over, gir en relativt lav risiko samtidig som man ivaretar ønsket om etablering av denne løsningen før innføring av EDAG. Lav risiko oppnås ved at både arbeidsgivere og leverandører av lønssystemer får en ”myk” overgang og god tid til å tilpasse seg ny ordning. Samtidig oppnår man at arbeidsgiver får god tid til å tilpasse seg elektronisk kommunikasjon med etaten, noe som er vesentlig før innføring av EDAG.

For Skatteetaten kan en slik gradvis innføring redusere risiko for alvorlige konsekvenser av mulige uforutsette feil og mangler i ny løsning. Man får mulighet til å gjøre nødvendige tilpasninger og evaluering gjennom første driftsår (2013). Man kan legge vekt på god kvalitet på hovedløpet det første året, og innhente erfaringer fra arbeidsgivere og skattytere med mer ”avvikende” ordninger og behov. Overgangsåret kan også brukes til å kartlegge nye behov for informasjon og tjenester med sikte på å redusere skattyters behov for å henvende seg til Skatteetaten.

Gjennom hele perioden vil det være behov for omfattende informasjons- og kommunikasjonsaktiviteter. Kommunikasjonsstrategier og tiltak må utformes med tanke på at man her skal endre både adferd og rutiner. Skatteetaten vil måtte kommunisere ut mot alle som blir berørt av den nye ordningen. De viktigste gruppene er alle skattytere, arbeidsgivere og deres rådgivere, og fagsystemleverandører. I tillegg kommer informasjon og opplæring internt i etaten. Skatteetatens kostnader til disse aktivitetene er anslått til i overkant av 10 mill. kroner samlet for 2012 og 2013.

Gjennom hele innføringsperioden vil det være viktig å ha kontakt med bruker- og interesseorganisasjoner for å få innspill til forbedringer eller meldinger om eventuelle feil i løsningen.

Det bør også gjøres en evaluering fra Skatteetatens side for å måle ”treffsikkerheten” for forholdet mellom trukket og utlignet skatt før og etter innføring av den nye ordningen. Det bør særlig undersøkes om skattytere med tabellkort får mer restskatt enn tidligere. En indikasjon på dette vil foreligge først etter utgangen av 2013, mens endelig resultat vil være klart høsten 2014.

Antall søknader om endret / nytt / kopi av skattekort og senere skattetrekksmelding, samt henvendelser til SOL og veiledningstjenesten bør også evalueres gjennom hele perioden. Det bør også legges bedre til rette for å loggføre henvendelser i kategorier som er relevante for denne evalueringen.

For å få best mulig effekt i overgangsåret, bør nærmere detaljering og planlegging gjøres i samarbeid med arbeidsgivere, leverandører av lønssystemer og interesseorganisasjoner som Skattebetalerforeningen, NHO, HSH, NARF etc.

8.2 Påfølgende perioder – fra inntektsåret 2015

For Skatteetaten vil det være viktig å få en så rask som mulig overgang fra å sende skattetrekksmelding på papir til elektronisk forsendelse. Erfaringer fra innføringsløpet vil kunne gi mer informasjon om hvor fort dette kan realiseres.

Den viktigste faktoren her er tilgjengeligheten på brukervennlige løsninger for elektronisk distribusjon. Viktigste element her er en felles løsning som lar skattyter velge bort papir til fordel for elektronisk forsendelse.

8.2.1 Nye muligheter etter innføring av EDAG

I forbindelse med en innføring av EDAG vil det være behov for å vurdere om det skal gjennomføres tiltak for å ta i bruk nye muligheter som kommer som følge av EDAG.

Eksempler på dette er:

- En mer brukervennlig løsning for skattytere med tabellkort og flere arbeidsgivere: Med EDAG kommer mulighet for å se om to arbeidsgivere bruker tabelltrekk samtidig. Det vil kunne bidra til en ytterligere forenkling for skattyter.
- En mer automatisert løsning for frikort som vil forenkle for arbeidsgiver.
- Mulighet for å fjerne opplysninger om skattekommune fra skattekortet.
- Muligheter for å gjøre endringer i forskuddssystemet: Ved å bruke data fra EDAG kan man få mer oppdatert grunnlag for beregning av skattekort. I dag baseres beregningen i hovedsak på siste skatteoppgjør, noe som gjør at opplysningene er nesten to år gamle. Man vil blant annet kunne initiere en endring mellom type skattekort (tabell vs prosent) når behovet oppstår og ikke i etterkant.
- Mulighet for endringer i årssyklus: Behov for hovedutskrivning kan falle bort ved at man får mer løpende oppdateringer gjennom året. En annen mulighet er å endre trekktabellene istedenfor skattekort ved endringer i skattereglene.

Slike tiltak vil kreve videreutvikling av etatens systemer. Arbeidsgruppen har ikke estimert endringsbehovet for denne typen tiltak.

På sikt vil løsning med elektronisk skattekort også kunne gjøre det mulig å lage en ordning som gjør at arbeidsgiver ikke får innhentet skattekort for personer uten rett til å arbeide i Norge. I dag har arbeidsgiver plikt til ikke å ansette personer uten rett til å arbeide, noe som i praksis kan by på enkelte utfordringer.

9 Konsekvensutredning

9.1 Innledning

Innføring av elektronisk skattekort vil berøre alle skattytere og arbeidsgivere, det vil i praksis si majoriteten av Norges befolkning.

Hensikten med innføringen av elektronisk skattekort er å skape forenkling for både skattytere og arbeidsgivere. Forenklingen består i stor grad av mer automatisering og færre manuelle rutiner.

Målet om forenkling medfører en endring av ansvarsforholdene fra slik vi kjenner dem i dagens ordning; Skatteetaten må sikre at arbeidsgiver til en hver tid enkelt kan få tilgang til riktig skattekort for sine ansatte. Arbeidsgiver får ansvar for å hente inn skattekort. Skattyter holdes informert, og går på mange måter fra å være en distributør til observatør. Skattyter må kontrollere at Skatteetaten har lagt korrekte forutsetninger til grunn for beregning av skattetrekket.

Riktig skattetrekk vil på noen områder fremdeles kreve en viss grad av dialog mellom skattyter og arbeidsgiver. Det gjelder særlig ved bruk av tabellkort og frikort - de to områdene der skattekort på papir hittil har gitt kontroll på riktig bruk.

9.2 Konsekvenser for skattyter

Den største endringen for skattyter er at han/hun vil fritas for plikten til å levere skattekort til arbeidsgiver. Arbeidet med ny ordning har vist at dette oppfattes som en forenkling og forbedring fra skattyter. Det er en utbredt oppfatning at det i vår ”elektroniske verden” må være unødvendig å levere skattekort på papir, særlig fordi mange er kjent med at arbeidsgiver mottar skattekortet også elektronisk.

Det er også grunn til å anta at mange skattytere vil se det som en forbedring å kunne motta skattetrekksmeldingen elektronisk, og at denne alltid vil være tilgjengelig i et sikkert elektronisk arkiv. Elektronisk forsendelse anses også av mange for å være sikrere enn forsendelse i vanlig post.

Ny ordning vil også bety at skattyter må sette seg inn i hva som er nytt og hvordan ordningen fungerer. En hver større omlegging av denne typen vil kunne skape usikkerhet og forvirring hos bruker. Brukertest for skattekortordningen peker i retning av at skattyter på mange måter forventer at Skatteetaten – eventuelt med bistand fra arbeidsgiver – vet alt og ordner alt. Det kan se ut som skattyter anser seg selv som et unødvendig mellomledd i dagens skattekortprosess. Generelt kan man si at jo mindre informasjon og jo mindre det er å ta stilling til, jo enklere er det for skattyter. Dette stiller store krav til enkel og korrekt informasjon fra Skatteetaten til skattyter.

Det vil være behov for å ha ekstra fokus på informasjon for skattytere med tabellkort og som har flere arbeidsgivere. Skattyter må selv informere sine arbeidsgivere om hvem som er hoved- og biarbeidsgiver. Samtidig har arbeidsgruppen, gjennom sin kartlegging, fått inntrykk av at de aller fleste arbeidsgivere og regnskapsførere har god oversikt og kunnskap om de skal anse arbeidsforholdet som et hoved- eller biarbeidsforhold, og om de derfor skal bruke tabell- eller prosenttrekk. Arbeidsgiver vil også motta et varsel hvis tabellkortet allerede er innhentet av en annen arbeidsgiver. De kan dermed sjekke med sin ansatt hvis det skulle være tvil om hvilken del av skattekortet det skal trekkes etter.

Skattekortet har hatt noen ekstrar funksjoner som vil falle bort i ny ordning. Eksempelvis er skattekortet blitt brukt som bevis på fødsels- eller d-nummer og dokumentasjon på riktig adresse mv. I enkelte tilfeller er det også feilaktig blitt oppfattet som bevis for gyldig oppholdstillatelse. Skattetrekksmeldingen er ikke ment til å ivareta disse funksjonene. Denne typen dokumentasjon bør skattyter kunne få fra folkeregisteret.

9.3 Konsekvenser for arbeidsgiver

Den nye ordningen medfører at manuelle rutiner knyttet til håndtering av dagens skattekort på papir faller bort. De manuelle rutinene består i hovedsak av å samle inn skattekortene, lage oversikter og etterlyse skattekort som ikke er levert, arkivere, returnere skattekort til skattyter med påskrift, kopiere skattekort til revisor, legge inn endringer etc.

Tilbakemelding vi har fått i våre undersøkelser tilsier at det er de store virksomhetene som vil oppnå størst gevinster. Arbeidsgivere med mange ansatte beskriver håndtering av skattekort som ressurskrevende og at det oppleves som ”meningsløst”.

De aller fleste små virksomheter med få ansatte har en ekstern regnskapsfører. Disse kan oppnå en gevinst ved at det blir enklere rutiner for regnskapsfører og dermed et potensial for reduserte kostnader for kunden. I dag må arbeidsgiver selv sørge for å samle inn skattekort og deretter oversende til regnskapsfører, mens regnskapsfører legger inn skattetrekk, arkiverer, gjør påskrift og returnerer til skattyter/arbeidsgiver ved behov.

Selskapet PwC har i sin ”Sluttrapport EDAG – konsekvenser for arbeidsgivere” (kap 5.2.1), gjort en mer systematisk kartlegging av belastningen for arbeidsgiver knyttet til manuell håndtering av skattekort. Årlig potensial for besparelser er i rapporten estimert til 73 millioner. I rapporten er det imidlertid lagt til grunn at satser for utleggstrekk utgjør en del av det elektroniske skattekortet (kap 4.2). At denne forutsetningen ikke er til stede, gjør estimatet usikkert. I arbeidet med ny ordning er det ikke gjennomført egne beregninger for å kvantifisere besparelser for arbeidsgiverne.

Arbeidsgivere, og de som bistår dem, vil samtidig få en omstillingskostnad ved overgang til ny ordning. Det vil måtte etableres noen nye rutiner, som for eksempel:

- Rutine for å innhente skattekort for skattyter.
- Rutine for innhenting og registrering av fødselsnummer. (Det legges til grunn at dette inngår som en del av ansettelsesrutinen hos arbeidsgiver.)

Rutineendringene vil variere en del, og vil være avhengig av virksomhetens størrelse, om det benyttes lønssystem til avlønning, om det benyttes ekstern regnskapsfører eller lønssentral etc.

9.4 Konsekvenser for leverandører av lønssystemer

Den største kvantifiserbare omstillingskostnaden vil sannsynligvis tilfalle leverandører av lønssystemer.

Leverandørene har fått informasjon og har vært invitert til å bidra inn i utredning av ny ordning. Gjennomgang med to større leverandører peker i retning av at det ikke vil medføre store tilpasninger, og at de generelt er meget positive til en ordning med elektroniske skattekort.

Leverandørene vil bli holdt orientert om krav til ny løsning mv gjennom Altinn fagsystemportal. Spesifikasjon av nytt format er planlagt formidlet til leverandørene i løpet av første halvår 2012. Tilpasningene bør være klare til å tas i bruk i forbindelse med hovedutskrivningen for inntektsåret 2013, selv om ny løsning vil være obligatorisk først for inntektsåret 2014. Overgangsåret i 2013 (se kap 8) gir leverandørene mulighet til å luke ut feil og gjøre forbedringer mens det ennå finnes alternativer i form av skattekort på papir og gammel løsning i Altinn for bruk ved hovedutskrivningen.

9.5 Konsekvenser for Skatteetaten

Skatteetaten opplever at enklere løsninger for distribusjon av skattekort blir etterspurt av mange. Den nye ordningen vil derfor kunne bidra til et bedre omdømme for etaten. Skatteetatens oppfatning er at brukervennlige og gode ordninger inngir tillit hos skattyter og øker motivasjonen for å handle riktig.

Ordningen kan på sikt gi vesentlige besparelser for Skatteetaten i form av reduserte tryknings- og distribusjonskostnader ved at det legges til rette for elektronisk distribusjon til skattyter istedenfor – og ikke i tillegg til – distribusjon på papir. Etatens samlede kostnader til trykking og utsending av skattekort er i dag på nærmere 30 millioner kroner årlig. Med utgangspunkt i planlagt løsning som skal gi skattyter mulighet for å samtykke til elektronisk kommunikasjon, vil ordningen i 2014 kunne gi en besparelse på 3 mill kroner (10 %), mens den i 2015 vil kunne gi 7,5 mill (25%), gitt at estimat for antall samtykker er korrekt. Dersom andelen samtykker øker, vil besparelsene øke tilsvarende.

Ordningen medfører investeringskostnader på i underkant av 20 mill. kroner og økte driftsutgifter til IT-drift på i overkant av 3 mill. kroner årlig. I tillegg kommer om lag 10 mill. kroner til informasjonstiltak, jf. punkt 8.1. Prosjektets kostnadsramme er 30,4 mill. kroner for perioden 2012-2014. I statsbudsjettet for 2012 er det foreslått avsatt 15 mill. kroner til utviklingsarbeidet.

En relativt stor andel av de henvendelsene som skatteopplysningen og veiledningstjenesten får i dag gjelder spørsmål knyttet til skattekortordningen. Selve overgangen vil gi økt pågang fra publikum. Det antas at pågangen deretter vil være omtrent på samme nivå som før innføringen, eller noe redusert.

Det er avdekket en del tilfeller der skattekort er forfalsket og man er kjent med at skattekort har vært brukt av andre enn den det er utstedet til. Dette vil ikke lenger være mulig i ny ordning, men på den annen side vil det bli mye viktigere at arbeidsgiver får korrekte opplysninger om fødsels- eller d-nummer fra den ansatte.

9.6 Samfunnsmessig påvirkning

Sett under ett vurderes den nye ordningen til å gi god samfunnsmessig nytte. Den vil bidra til forenkling for skattyter, forenkling og reduksjon av kostnader for næringslivet samt legge til rette for å nå regjeringens målsetning om digitalt førstevalg.

Vedlegg 1

Forslag til lov- og forskriftsendringer

Forslag
til lov om endring i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning
(ligningsloven)

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endring:

§ 3-3 nr. 4 skal lyde:

4. Bestemmelsene i nr. 3 er ikke til hinder for at selvangivelser, *skattetrekksmeldinger*, meldinger om skatteoppgjør og lignende masseutsendelser sendes direkte til en skattyter som har fullmektig.

Forslag
til lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav
(skattebetalingsloven)

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-1 skal lyde:

(1) Før inntektsårets begynnelse skal skattekontoret *utstede* skattekort som angir forskuddstrekkets størrelse og hvordan forskuddstrekk skal gjennomføres, for alle skattytere som må forutsettes å få trekkpliktig inntekt av betydning. Skattekontoret kan når som helst i løpet av inntektsåret *utstede* nytt skattekort når det er gjort feil ved *skattekortet*, eller når andre særlige grunner gjør det urimelig å ikke *utstede* nytt skattekort.

(2) Skattekort *gjøres tilgjengelig for arbeidsgiver elektronisk*. Arbeidsgiver plikter å innhente skattekort før inntektsårets begynnelse for de personlige skattyterne arbeidsgiver plikter å foreta forskuddstrekk for etter bestemmelsene i dette kapittel. Arbeidsgiver skal sørge for at skattekortopplysningene er oppdaterte før hver lønnskjøring, slik at forskuddstrekket blir foretatt etter siste beregnede skattekort. Arbeidsgiver kan ikke bruke opplysningene til andre formål enn det som fremgår av denne loven.

(3) Trekktabeller og skjema for skattekort fastsettes av Skattedirektoratet. Departementet kan gi nærmere regler til utfylling av denne paragrafen.

(4) Skattedirektoratet registrer hvem som har etterspurt skattekort for skattyter.

(5) Før inntektsårets begynnelse utarbeider skattekontoret en *skattetrekksmelding* for skattyter, som viser beregnet forskuddstrekk og beregningsgrunnlaget for skattetrekket. Skattetrekksmeldingen skal *gjøres tilgjengelig for skattyter ved elektronisk kommunikasjon*.

(6) Skattyter har innsynsrett i opplysninger om hvilke arbeidsgivere som har etterspurt skattekort, samt hvilke arbeidsgivere som har mottatt skattekort fra Skatteetaten.

§ 5-4 første ledd skal lyde:

(1) Arbeidsgiver plikter av eget tiltak å foreta forskuddstrekk i henhold til *det til enhver tid gjeldende* skattekortet og reglene i dette kapitlet.

§ 5-5 første ledd og syvende ledd skal lyde:

(1) *Dersom arbeidsgiver ikke har fått de opplysninger som fremgår av skattekortet, og dette ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra arbeidsgivers side*, skal det foretas forskuddstrekk med 50 prosent. Det samme gjelder når det skal foretas forskuddstrekk i ytelser etter folketrygdloven kapitlene 4, 8 til 11 og 14. Forskuddstrekk i andre trekkpliktige trygdeytelser, pensjoner, vartpenger, livrenter og lignende stønader og ytelser foretas med 30 prosent.

(7) Når det for en skattyter er *utstedt* skattekort i flere kommuner, skal arbeidsgiver foreta forskuddstrekk etter skattekortet fra kommunen skattyteren mener han skal svare skatt til.

§ 5-13 første ledd annet punktum skal lyde:

Skatteoppkreveren eller den offentlige myndighet som har fullmakt fra skatteoppkreveren, kan foreta bokettersyn hos den som plikter å foreta trekk, og kan herunder kreve *fremlagt trekkpålegg* og andre dokumenter og regnskapsmateriale som har betydning for kontrollen. Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene foran gjelder også elektroniske programmer og programsystemer.

§ 6-3 første ledd skal lyde:

(2) Forskuddsskatt *utstedes* på grunnlag av formue og inntekt ved siste ligning. Ved fastsetting av forskuddsskatten skal det gjøres fradrag for beløp som må ventes dekket gjennom forskuddstrekk etter reglene i kapittel 5. Slikt fradrag skal likevel ikke gjøres når lønnsinntekten ikke ventes å ville overstige 10 prosent av den samlede inntekt ved ligningen.

§ 6-3 femte ledd skal lyde:

(5) *Utstedt* forskuddsskatt kan endres når det er overveiende sannsynlig at skattyteren, med den opprinnelige fastsatte forskuddsskatt, vil få en restskatt eller en tilgodesum ved avregningen for vedkommende år som tilsvarer minst en femtedel av det utstedte forskuddsbeløpet.

Forslag til forskrift om endring i forskrift 1. desember 2004 nr. 1558 om bokføring

I forskrift 1. desember 2004 nr. 1558 om bokføring gjøres følgende endring:

§ 5-6 annet ledd første punktum skal lyde:

Dersom skattekortet ikke er *gjort tilgjengelig for arbeidsgiver*, og opplysninger som skal fremgå av skattekortet ikke på annen måte er kommet til arbeidsgiverens kunnskap, skal arbeidsgivers dokumentasjon vise navn og nummer på den kommunen hvor mottakeren av ytelsen (motparten) oppgir at vedkommende var bosatt 1. november i året før trekkåret.

Forslag
til forskrift om endring i forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av
skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)

I forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 5-1-1 skal lyde:

§ 5-1-1. Skattekorttyper

(1) Det er fire typer skattekort:

- a) Tabellkort som viser hvilken tabell det skal trekkes etter, og hvilken prosentsats som skal brukes ved forskuddstrekk i ytelser som det ikke kan trekkes i etter tabell.
- b) Prosentkort som viser hvilken prosentsats det skal trekkes etter.
- c) Frikort som bekrefter at skattyteren er fritatt for forskuddstrekk hele året eller i en bestemt del av året.
- d) Fribeholdningskort (frikort med beløpsgrense) som bekrefter at skattyteren er fritatt for forskuddstrekk inntil en fastsatt beløpsgrense.

§ 5-1-2 første ledd skal lyde:

(1) Det *utstedes* ikke skattekort for sjøfolk bosatt i utlandet.

§ 5-1-3 skal lyde:

§ 5-1-3. *Tilgjengeliggjøring av skattekort*

(1) Skattekontoret skal *gjøre skattekort tilgjengelig elektronisk for arbeidsgiver* før inntektsårets begynnelse.

(2) Ved *utstedelse* av nytt skattekort i løpet av inntektsåret, skal skattekontoret *gjøre skattekortet tilgjengelig* så snart som mulig.

(3) oppheves.

§ 5-1-10 skal lyde:

§ 5-1-10 *Behandling av skattekort*

- (1) *Arbeidsgiver hvor inntekt vanligvis er høyest (hovedarbeidsgiver), som har innhentet tabellkort, foretar forskuddstrekk i henhold til § 5-10-1.*
- (2) *Andre arbeidsgivere (biarbeidsgivere) skal trekke etter prosentkort i henhold til reglene i § 5-10-3.*
- (3) *Venter skattyter å få trekkpliktig inntekt fra flere arbeidsgivere i samme tidsrom, bør skattyter be den arbeidsgiver hvor trekkpliktig inntekt er høyest (hovedarbeidsgiver) foreta forskuddstrekk etter tabell. Skattyter bør be andre arbeidsgivere (biarbeidsgivere) foreta forskuddstrekk etter prosent.*

§ 5-1-11 oppheves.

§ 5-2-1 første ledd skal lyde:

(1) Tabellkort skal *utstedes* til alle skattytere, med unntak for skattytere som får *utstedt* prosentkort, frikort eller fribeløpskort. Tabellkort skal i utgangspunktet brukes hos hovedarbeidsgiveren.

§ 5-2-2 skal lyde:

(1) Prosentkort skal *utstedes* når skattyteren har slike inntekts- og formuesforhold at prosenttrekk vil gi vesentlig bedre samsvar mellom forskudd og forventet utlignet skatt og trygdeavgift enn tabelltrekk.[...]
 (2) For barn som skal lignes under ett med foreldrene, jf. skatteloven § 2-14 første ledd, og som antas å få høyere trekkpliktig inntekt enn beløpsgrensen i fribeløpskortet, skal det *utstedes* prosentkort. Prosentsatsen fastsettes slik at forskuddstrekket svarer til skatten av barnets inntekt beregnet på toppen av foreldrenes inntekt.

(3) Også i andre tilfeller kan det *utstedes* prosentkort når ligningsmyndighetene på grunn av særlige forhold anser det lite tjenlig å *utstede* tabellkort.

(4) Prosentsatsen på skattekortet skal fastsettes uten desimaler.

§ 5-2-3 skal lyde:

(1) For skattyter med både trekkpliktig inntekt og annen inntekt eller formue, kan det *utstedes* forskuddstrekk etter skattebetalingsloven § 5-2 første ledd og forskuddsskatt etter skattebetalingsloven § 6-3 første og annet ledd.
 (2) For skattytere som nevnt i første ledd, skal det som hovedregel *utstedes* prosentkort. Når ikke særlige forhold gjør seg gjeldende, skal trekkprosenten fastsettes slik at forskuddstrekket tilsvarer den skatten som etter en forholdsmessig fordeling vil falle på den trekkpliktige inntekten.

§ 5-3-1 skal lyde:

(1) Frikort kan *utstedes* for skattyter som fritas for forskuddstrekk.
 (2) Har arbeidsgiveren *innhentet* frikort, skal det ikke foretas forskuddstrekk i fritaksperioden. Dette gjelder selv om arbeidsgiveren tidligere har *innhentet* tabellkort eller prosentkort for skattyteren for samme inntektsår.

§ 5-3-2 skal lyde:

§ 5-3-2. Fribeløpskort

(1) Fribeløpskort *utstedes* for skattyter som ikke ventes å få så høy inntekt at vedkommende vil bli ilignet skatt og trygdeavgift.
 (2) Beløpsgrensen settes slik at inntekt opp til beløpsgrensen ikke medfører restskatt som skal kreves inn.
 (3) For barn som lignes sammen med foreldrene, jf. skatteloven § 2-14 første ledd, kan Skattedirektoratet fastsette beløpsgrensen.
 (4) Fribeløpskort kan også *utstedes* til skattytere som ventes å bli lignet under ett med ektefellen etter skatteloven § 2-10 med fordeling av skatten etter skatteloven § 2-13. Beløpsgrensen fastsettes individuelt etter reglene i annet ledd.
 (5) Hvis arbeidsgiveren *innhentet* fribeløpskort, gjelder fritaket for all trekkpliktig lønn og godtgjørelse som arbeidsgiveren utbetaler til skattyteren inntil fastsatt beløpsgrense.

§ 5-5-1 skal lyde:

§ 5-5-1. *Forskuddstrekk når nytt skattekort ikke lar seg innhente*

(1) Når skattekort for det nye året ikke er *gjort tilgjengelig for arbeidsgiver, og arbeidsgiver* heller ikke på annen måte har fått de opplysninger som fremgår av skattekortet, skal forskuddstrekk i januar gjennomføres *etter det siste beregnede skattekortet for året før*.

(2) *Dersom skattekortet blir endret i løpet av inntektsåret og det nye skattekortet ikke er gjort tilgjengelig for arbeidsgiver, og arbeidsgiver heller ikke på annen måte har fått de opplysninger som fremgår av skattekortet, skal forskuddstrekket gjennomføres etter det siste beregnede skattekort.*

§ 5-5-2 første, annet og tredje ledd skal lyde:

(1) Forskuddstrekk gjennomført etter skattebetalingsloven § 5-5 første ledd, kan arbeidsgiveren korrigere så snart skattekortet blir *innhentet*. Slik korleksjon kan bare foretas i forskuddstrekk for samme inntektsår.

(2) Forskuddstrekk for januar gjennomført etter § 5-5-1, skal korrigeres så snart skattekortet for inntektsåret er *innhentet av arbeidsgiver*. Slik korleksjon må være gjennomført innen utløpet av februar.

(3) Dersom skattekort for det nye året ikke *lar seg innhente av arbeidsgiver*, skal korleksjon som nevnt i annet ledd gjennomføres etter satsene i skattebetalingsloven § 5-5 første ledd.

§ 5-10-1 første og sjette ledd skal lyde:

(1) Når arbeidsgiveren har *innhentet* tabellkort for skattyteren, skal forskuddstrekket beregnes etter tabell, men bare i lønn eller annen godtgjørelse for tidsrom i inntektsåret og for tidsrom i desember året før trekket blir foretatt. Når skattyteren er trukket etter tabell i godtgjørelse for et visst tidsrom, kan vedkommende ikke senere trekkes etter tabell i annen godtgjørelse for det samme tidsrommet.

(6) *Når forutsetningene for å anses som hovedarbeidsgiver ikke lenger er til stede, skal arbeidsgiver bare trekke etter tabell i godtgjørelse for tidsrom som hovedarbeidsgiver.*

§ 5-10-2 første ledd første punktum skal lyde:

(1) Tabelltrekk skal beregnes etter trekktabell med det tabellnummeret som er *oppgitt i skattyterens skattekort*.

§ 5-10-3 skal lyde:

§ 5-10-3. Prosenttrekk

Forskuddstrekk som ikke kan beregnes etter tabell, jf. § 5-10-1, skal regnes ut med en viss prosent av beregningsgrunnlaget. Har arbeidsgiveren *innhentet* prosentkort for skattyteren for inntektsåret, eller tabellkort med påført trekkprosent, skal det trekkes med den prosenten som kortet lyder på.

§ 5-10-20 første ledd skal lyde:

(1) Arbeidsgiver skal ved hver lønnsutbetaling gi skattyteren kvittering for foretatt forskuddstrekk og utleggstrekk. Kvitteringen skal inneholde skattyters navn og fødselsnummer, angivelse av trekkperioden, *hvilken tabell eller prosentsats det er trukket etter*, bruttolønnen, beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk med spesifisering av fradrag etter skattebetalingsloven § 5-9, lønnstrekk etter Finansdepartementets forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til skatteloven § 5-15-4 (hjemme-PC), størrelsen på foretatt forskuddstrekk og utleggstrekk samt arbeidsgivers navn og organisasjonsnummer, eller for private arbeidsgivere fødselsnummer.

§ 5-11-2 annet ledd første punktum skal lyde:

(2) Dersom skattekortet *ikke er gjort tilgjengelig for arbeidsgiver*, og opplysninger som skal fremgå av skattekortet ikke på annen måte er kommet til arbeidsgiverens kunnskap, skal arbeidsgivers dokumentasjon vise navn og nummer på den kommunen hvor mottakeren av godtgjørelsen (skattyteren) oppgir å være bosatt 1. november i året før trekkåret.

§ 6-3-1 skal lyde:

§ 6-3-1. Melding om forskuddsskatt for personlige skattytere

Melding om *utstedt* forskuddsskatt eller endring av tidligere *utstedt* forskuddsskatt for vedkommende inntektsår gis *til skattyter i form av en skattetrekksmelding jf. skattebetalingsloven § 5-1 femte ledd*.

§ 6-3-2 skal lyde:

§ 6-3-2. Melding om endring i utskrevet forskuddsskatt for personlige skattytere

(1) Melding om endring i forskuddsskatt gis i form av *en ny skattetrekksmelding*. Ny samlet forskuddsskatt for inntektsåret skal vises med angivelse av nye terminbeløp, bortsett fra i tilfeller som nevnt i annet og tredje ledd.

(2) Når det ved forhøyelse av forskuddsskatten blir *utstedt* nytt skattekort til skattyter senere enn tre uker før 15. mars i inntektsåret, skal det *i skattetrekksmeldingen gis* oversikt over forfallstidspunktene og terminbeløpene for forhøyelsen (tillegget). Oversikten skal alltid *gis i skattetrekksmeldingen* dersom den opprinnelig utskrevne forskuddsskatten er under 2 000 kroner eller tillegget er under dette beløp.

(3) Ved nedsettelser skal *forfallsoversikten angis i skattetrekksmeldingen*, når tidligere forhøyd forskuddsskatt blir nedsatt eller når skatt som forfaller til betaling i mer enn to terminer blir satt ned til under 2 000 kroner.